

Fužinar

GLASILO RAVENSKIH ŽELEZARJEV

Leto XV

Ravne na Koroškem, 14. oktobra 1978

Št. 19

Izdaja delavski svet Železarnih Ravne

Ureja uredniški odbor:
Janko Dežman, Vida Gregor, Avgust Knez, Marjan Kolar, Franjo Miklavc, Helena Nerat, Rudolf Rajzer, Ivan Vušnik, Milan ZatošnikGlavni in odgovorni urednik
Marjan Kolar
Telefon 861 131, int. 304

Tiska ČGP Mariborski tisk

Glasilo je po 7. točki prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka

RAVNE PRAZNUJEJO

Lep običaj postaja, da se ob krajevnem prazniku zvrstijo kulturne in športne prireditve, da ob tej priložnosti povabimo koga v goste pa da navežemo nanj proslavljanje kakšnega jubileja — letos 100-letnico gasilstva. Osrednja ostane slejkoprej skupna pot na Navrški vrh, svečanost ob preprostem spomeniku ter oživitve spomina na čas pred 36 leti.

Peščica zavednih domačinov se je zbrala 12. oktobra 1942 na tem kraju ter ustanovila odbor OF za kraj in bližnjo okolico. To je bilo dejanje, ki mu ne moremo dojeti pomena niti ga pravilno ovrednotiti, če ne vzamemo v roke evropskega zemljevida tistega časa.

Nemška vojska je imela trdno v rokah ogromno ozemlja od Atlantskega oceana do Kaspijskega morja. Boji za Stalingrad so se šele začeli in za blazne so razglašali tiste, ki so od neko-

jemali vero, da Hitler ne more zmagati v tej vojski in da okupacija z nacističnim nasiljem ne more postati trajna oblika življenja v naših krajih. Vsakdanja realnost je dajala prav Nemcem, ne pristašem OF in partizanom.

Zato je vredno tem večjega spoštovanja in občudovanja dejanje ustanoviteljev odbora osvobodilne fronte na Navrškem vrhu.

Če bo vreme za silo prijazno, se bo v nedeljo, 15. oktobra, dopoldne spet zbrala povorka ob Suhi ter krenila za zastavami skozi mesto na zgodovinski kraj. Naš pihalni orkester, pripadniki civilne zaštite, taborniki, športniki, šolarji in drugi krajani bodo obkrožili spomenik na zaključni slovesnosti. Sodelovali bodo Fužinarjevi pevci ter harmonikarski zbor glasbene šole, veseli del pa bodo uvedli lovci s streljanjem na glinaste golobe.

Državni prvaki — kovači iz vse Jugoslavije bodo med nami in živ bo spomin na srečanje s slovenskimi železarji — gledališčniki v preteklih dneh. Čebelarji bodo vabili na ogled svoje razstave, otroci pa bodo pripovedovali o svojih uspehih in smolah pri spretnostni vožnji in na atletskem tekmovanju.

Na Javorniku se bo ustavil pogled. Napetosti, ki spremljajo otvoritev vsake večje stavbe, se bodo sprostile, ostala pa bo ponosna zavest, da so Ravne bogatejše za sodobno osnovno šolo. Tem večje bo zato veselje poprijeti tam, kjer je še treba, da bo ob letu naše mesto spet bolj urejeno in lepše.

Naši sindikati pred kongresom

V današnji številki zaključujemo predstavljanje OO sindikata v železarni, h katerim pa se bomo seveda še vračali. Pogovorili smo se skoraj z vsemi predsedniki; z dvema ali tremi nismo uspeli vzpostaviti stika. Podoba našega sindikata se torej zaokrožuje. Sami presodite, ali je ali ni taka, kot ste si jo predstavljali. Ponekod bo treba kaj ukreniti, drugod

so lahko ponosni na svoje delo, oboje pa je odraz samoupravnega življenja v tovarni. Torej ne prezrite, kaj pravijo o svojih osnovnih organizacijah sindikata predsedniki!

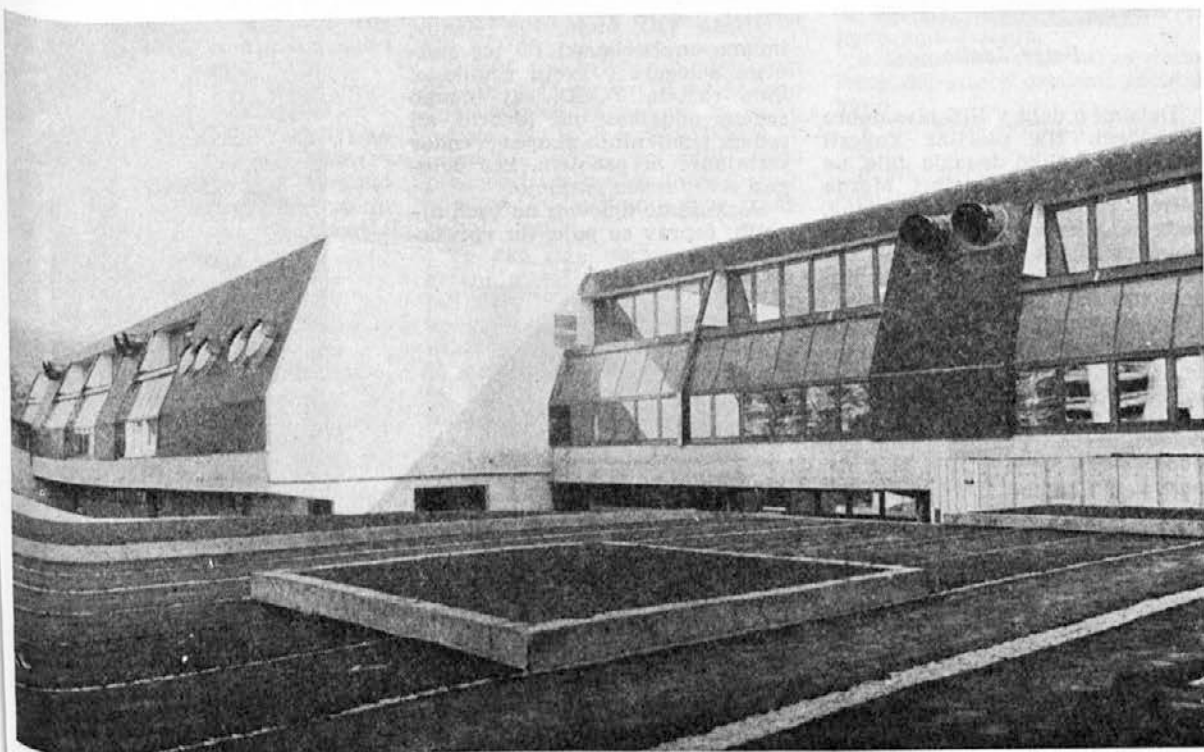
Herbert Gigerl, DS za gospodarjenje:

»Pri nas je sorazmerno mlad kolektiv, tudi veliko nas ni (65), pa niti ni ta majhnost vzrok za boljšo aktivnost. Ta je odraz visoke politične in samoupravne zavesti članov naše OO. Doslej so bile vse večje akcije (referendumi, volitve) uspešno izvedene. Glede na rezultate, ki jih pri svoji aktivnosti dosegamo, zares ni mogoče reči, da smo na kakršenkoli način vredni graje. Težave pa vendarle so, namreč ko se pri nas konča, se začne. Za povratne informacije gre. Problem je v tem, da skoraj ni odziva na naše pripombe. Zapisniki gredo naprej, se nekam zataknejo in odgovorov ni nazaj. Logično je, da to med delavci povzroča nezaupanje, neko vseenost. Tisti, ki so najbolj delovni, so upravičeno razočarani zaradi te neodzivnosti.

V zadnjem času je IO razpravljal o kongresnem gradivu, opravili smo že kandidacijske postopke za nove volitve v samoupravne organe. Ni težav, ko gre za to, da bi komu naložili kakšno funkcijo. Nikogar ne silimo v kaj. Naša metoda je taka, da se z vsakim kandidatom najprej pogovorimo, dobimo njegov pristanek, nikogar ne določamo kar na pamet.

Nova osnovna šola na Javorniku

(Nadaljevanje na 2. strani)

Herbert Gigerl

(Nadaljevanje s 1. strani)

V prihodnje bi zelo radi dosegli, da bi sistem povratnega informiranja resnično zaživel. Po kongresu pa nameravamo proučiti materijo, ki se bo tam oblikovala, ter jo vzeti za izhodišče akcij.

Robert Robnik, TOZD valjarna:

»Naša OO je med največjimi v železarni (415), zato je tudi več problemov, ki jih skušamo reševati po oddelkih na sindikalnih skupinah. Izvršni odbor je tako sestavljen, da zagotavlja povezavo s temi skupinami, seveda pa je informiranost odvisna od dela članov IO.

Ce bi imeli tak sindikat, kakršnega si zamišljamo, bi ta imel večjo moč, kajti ovir za njegovo delovanje ni. Premalo smo aktivni in ne znamo izkoristiti, kar nam je dano. Vsaka pobuda za boljše in bolj vsebinsko delo sindikata je zaželeno, žal pa je pri nas preveč pasivnosti.

Ena naših osnovnih nalog je, da bi čimveč delavcev vključili v dodatno izobraževanje ob delu, ker imamo velik odstotek delavcev z nepopolno osnovno šolo. Trenutno pa je pozornost najbolj usmerjena na osebne dohodke in na kongres. Ne moremo govoriti, da imamo pri nas že sistem, ki zagotavlja uresničevanje načela delitve po delu. Tudi pri dohodkovnih odnosih nam še manjka. Tu mislim na spremljajoče TOZD. Prave povezave med enimi in drugimi še ni.

Glede na nizko stopnjo izobrazbe zaposlenih bi morali kaj storiti tudi za samoupravno osveščanje. Ko bi vsaj sto (to je četrtnina) ljudi lahko vključili v aktivno delo,

Robert Robnik

bi to že dosti pomenilo, tako pa sindikat pomeni: predsednik in pet do deset ljudi. Morali bomo ugotoviti, kaj ljudi razen plače še zanima in jih na podlagi tega angažirati.

Peter Janko, TOZD industrijski noži:

»Ko v OO prispejo gradiva, se vedno povežemo z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in samoupravnimi organi, tako da je to sodelovanje na vseh področjih v redu, tudi z vodstvom. Ljudje, ki gledajo ozko in vrh tega še sodelovati nečejo, so pa pripravljeni kritizirati, so v manjšini. Drugi pozitivno ocenjujejo delo sindikata. Za delavca je sindikat naredil veliko, lahko pa bi še več.

Člani IO imajo stike vsak s svojo skupino in dobro delajo. Pri nas aktualna problematika je pravilnik o normah. Delavci se razburjajo, ker tega pravilnika ni in še vedno obračunavajo po starem. Tu bi moral sindikat odigrati svojo vlogo. Administrativna počasnost se vrača kot bumerang na vodstvo osnovne organizacije v obliki očitkov, s tem pa pada tudi volja za boljše delo, predvsem politično. In nikakor ne moremo iz začaranega kroga preobsežnih in nerazumljivih gradiv. Še zmeraj jih je preveč, preveč je tujk in kompliciranih sestavkov; predolga so.

Peter Janko

Delavci o delu v SIS niso dobro obveščeni. Na plačilni kuverti vsak vidi, koliko denarja daje, ne ve pa, kaj se za to stori. Morda nismo izbrali pravih delegatov, toda vsaj izučilo nas je, kajti za nove volitve v samoupravne organe izbiramo kandidate, ki jim samoupravljanje ni tuje.

Menimo tudi, da imajo delavci premalo vpliva na oblikovanje letnega plana proizvodnje. Moralo bi biti več sodelovanja med nami in sestavljalci, ne pa da ga delavci samo potrdijo. Plan naj bodo realni, saj nerealni plan na neki način pomeni izigravanje.

Ludvik Grašič, TOZD SGV:

»Prostorsko smo zelo raztreseni, glede na veliko TOZD imamo kar dve osnovni organizaciji, kljub temu pa je informiranje delavcev dobro, saj člani izvršnega odbora izpolnjujejo svoje dolžnosti.

Vključujemo se v delo na vseh področjih samoupravljanja. Sindikat ne vodi kakih samostojnih akcij, je pa nenehno v povezavi z drugimi družbenopolitičnimi or-

Ludvik Grašič

ganizacijami, tako da enotno nastopamo, se ne razhajamo v stališčih. Gotovo da je imel nekoč sindikat več vpliva npr. na družbeno prehrano. Danes tega ni več, ker se je izboljšala in ker imamo za ta namen potrošniški svet. Enako je s stanovanjsko problematiko. Včasih je imel sindikat več besede pri reševanju le-te, danes je to urejeno s pravilnikom, ki smo ga vsi sprejeli. So pa še posamezniki, ki se sklicujejo na socialni položaj in žele prek sindikata uveljavljati svoje pravice.

Glede politične zavesti pa je tako, da o kakem visokem nivoju ne moremo govoriti, vendarle pa opazamo, da se počasi dviga. Ravno skozi sindikat imajo delavci dosti možnosti uveljavljanja svojih samoupravnih pravic in dolžnosti.

Doslej smo uspešno izvedli vse naloge, ki so nam jih naložili samoupravni organi ali pa so bile dogovorjene na svetu sindikata. Do konca leta nameravamo izvršiti svoj plan dela in aktivno sodelovati v pokongresnih razpravah. S krajevno skupnostjo še ni prave povezave, sodelovanje pa bi bilo smotno, zato bi se morali čimprej dogovoriti za način dela.

Bojan Lesjak, TOZD kontrola kakovosti:

»Naša OO šteje 193 članov, imamo enajstčlanski IO ter stalnega delegata v svetu sindikata. Smo razbita TOZD, saj imamo sedem oddelkov po tovarni ali sedem sindikalnih skupin, vendar sestajanje ni problem, ker delegati stvar resno jemljejo.

Poskušamo delovati na vseh nivojih, čeprav se pojavlja vpraša-

Bojan Lesjak

nje kompetence sindikata. V nekaterih primerih smo morali celo dokazovati svoje pravice do vmešavanja pri reševanju problemov. Pri nas še vlada miselnost, da se sindikat ne sme vtikati v delo samoupravnih organov, čeprav so v pokongresnih materialih zveze komunistov lepo opredeljene tudi pristojnosti sindikata. Sindikat ima pravico dati mnenje ali pripombe na odločitve kakršnegakoli nivoja.

V naši OO smo precej samostojni, čeprav potrebujemo pomoč ZK predvsem na ta način, da se njeni člani izkažejo za prave komuniste pri delu sindikata. Je pa še premalo dogovarjanja o tem, da bi skupno nastopali. Lep primer za to trditev: ZK je pripravila dve konferenci o reševanju problematike osebnih dohodkov, sindikat še ene ne. Morala pa bi vendar oba skupaj oblikovati stališča. Ko bomo uredili medsebojne odnose, in bodo ti na nekem človeškem nivoju, bomo tudi politično dobro delali, sicer pa ne.

Z drugimi DPO smo se dogovorili, da moramo urediti način sodelovanja, se naučiti, da nihče ne more odločati brez vednosti vseh zaposlenih v TOZD, skratka, za višji nivo samoupravljanja gre, ker odločitve večkrat sprejemajo posamezniki. Saj ne, da odločitve ne bi bile prave, le delavec se čuti odrinjenega, ko namreč ve, da ima vso pravico sodelovati pri odločanju. Tako se dogaja, da delavec a priori odklanja neko odločitev, ker ni prišla od njega, marveč od nekoga nad njim.

Leopold Jurčič, TOZD kalilnica:

»Osnovna organizacija se vključuje z delom na vseh področjih samoupravnega življenja v TOZD. Kot najbolj uspešno obliko sodelovanja z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami moram omeniti ZSMS. S to smo praktično z roko v roki organizirali vse akcije. Tudi kadrovanje za nove samoupravne organe gre po tej poti. Kadrujemo predvsem najbolj delovne in politično podkovane mladince.

Leopold Jurčič

Poleg teh kandidacijskih postopkov je sedaj najvažnejše usklajevanje osebnih dohodkov. V dokončni uskladitvi karakterističnih delovnih mest vidimo pomembno nalogo sindikata pri usklajevanju delovnih mest v TOZD. Predloge bomo oblikovali na izvršnem odboru ter jih nato obravnavali na delovni skupini.

Vse naloge, s katerimi se zdaj ukvarjamo, so nedokončane, zato bomo še temeljito delali tudi v prihodnje na tem. Predvsem gre za reševanje problematike osebnih dohodkov. Seveda pa bo naša poglavitna naloga tudi izgrajevanje samoupravnih odnosov.

Stanko Kotnik, DS za finance:

»Pri nas je zaposlenih precej žensk, tako da v glavnem te sestavljajo osnovno organizacijo. Pri ženskah moramo upoštevati, da jih po službi čaka doma še kup drugega dela, zato ne smemo biti razočarani, če njihova aktivnost kdaj tudi ni najboljša.

Stanko Kotnik

Sedaj smo evidentirali nove člane za organe upravljanja. Gledali smo na to, da so ti takšni, ki še niso obremenjeni z drugimi funkcijami. Naša osnovna organizacija povezuje delo delovnih skupin in zborov delovnih ljudi s sindikalno dejavnostjo, da se aktivnost ne duplira. Zelo dobro sodelujemo še z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami. Informiranost članstva je zadovoljiva, je pa tudi tesna povezava med sindikatom in DS.

Naše pripombe se v glavnem nanašajo na račun preobilice samoupravnih aktov, ki jih je treba obdelati v kratkem času. V bodoče bomo morali poglobiti kako boljše metodo za to.

Bernard Zver, TOZD SGV:

»Ker je SGV velika TOZD, smo ustanovili dve osnovni organizaciji. Najbolj perečo problematiko rešujemo kar skupaj, kar pa je specifično le za eno OO, seveda

Bernard Zver

ločeno. V izvršnem odboru imamo iz vsakega oddelka po enega člana, ki drži stik z bazo, tako da praznine ni. Informiranost je v redu. Imamo tudi športnega in kulturnega referenta ter še enega, ki se ukvarja s socialno problematiko.

Sedaj ko naše življenje regulirajo pravilniki in samoupravni akti, se sindikat ne vključuje več v reševanje stanovanjske problematike v taki meri, kot se je v preteklosti. Seveda pa bi k temu znova pristopili, če bi opazili krivice.

Trenutno je najbolj pereče usklajevanje OD. Tu smo zelo aktivni, pa tudi naša dolžnost je, da skušamo najti najbolj pravične rešitve.

Kadar se v TOZD pojavi kakšna problematika, jo rešujemo skupno z drugimi DPO in vodstvom. Četudi pride do nesoglasij, se ob koncu vselej dogovorimo za enoten nastop.

Predelali smo gradivo za oba kongresa in ni bilo bistvenih pripomb, razen želje, da bi tudi v praksi tako dobro delali, kot znamo lepo zapisati.

V prihodnje si bomo prizadevali za urejanje dohodkovnih odnosov, pravične OD, skratka, samoupravljanje je naša poglavitna naloga. Danes imajo delavci že visoko politično in moralno zavest, toda moti to, da si še vedno ne upajo sodelovati v razpravah, tako kot si želijo oni in tisti, ki razprave vodijo.

Rajko Paradiž, TOZD ETS:

»TOZD združuje delavnice, ki so nametane po vsej železnici, organizirani pa smo tako, da je v vsaki delavnici sindikalna skupina, ki je hkrati tudi delovna. Vodje teh skupin so člani izvršnega odbora.

Osnovna organizacija ima vpliv na vsa področja družbenega dogajanja, saj smo navzoči tako pri pridobivanju in razporejanju dohodka kakor pri delitvi osebnih dohodkov. O slednjem se zdaj največ govori. Upamo, da bodo pri usklajevanju OD upoštevali naše pripombe. Ugotavljamo namreč, da nismo enakovredno postavljeni pri OD v odnosu do drugih TOZD.

Dobro sodelujemo z vodstvom TOZD in DPO. Vselej se skupno dogovarjamo za naloge in način reševanja problematike TOZD. V prihodnje bomo posvetili večjo pozornost utrjevanju medsebojnih odnosov in boljšemu delu sindikalnih skupin.

Ta čas smo obravnavali kongresne materiale, bomo pa še delali na tem, saj je pred nami tudi kongres ZSJ. Naš program bomo uskladili s sklepi kongresa, so pa še stalne naloge, kot prizadevanje za dvig produktivnosti, znižanje materialnih stroškov, racionalno izkoriščanje delovnega časa ipd.

Na področju rekreativne dejavnosti smo dosegli ugodne rezultate, vključili smo kar 80% zaposlenih. Skušali bomo storiti še več, saj to ne koristi le zdravju, tudi k boljšemu sporazumevanju pripomore.

Ne nazadnje pa moramo še kaj ukreniti za boljše samoupravljanje, namreč povratne informacije še vedno ne delujejo. Moramo doseči to, da bodo delavci od delegatov zahtevali zastopanje njihovih interesov, da jim to ne bo vseeno.

Rajko Paradiž

Ivan Pudgar, TOZD rezalno orodje Prevalje:

»V TOZD rezalnem orodju sta se OOS in OO ZK sestala in izdelala program predkongresnih aktivnosti. Vse gradivo smo obravnavali po sindikalnih skupinah. Podane pripombe in predloge smo posredovali občinskemu sindikalnemu svetu na Ravne. V neposredni proizvodnji so razprave potekale ugodno in je bila prisotna večina delavcev, le v skupnih službah je bila udeležba slaba in sindikalni poverjeniki niso zadovoljivo odigrali svoje vloge.

Dane so bile naslednje pripombe:

1. Uredilo naj bi se celodnevno otroško varstvo predšolskih otrok od 6. do 22. ure zvečer (vključno z jaslami).
2. Zdravstveno varstvo bi bilo treba urediti dopoldne in popoldne ter zagotoviti stalne zdravniške. Poostriji kontrolo nad bolniškimi izostanki. Zdravstveno osebje naj se dosledno drži delovnega časa.
3. Pokojninska doba zaposlenih se naj poenoti z ostalimi republikami, da ne bo takšnih odstopanj.
4. V delovno dobo naj se bi šlo tudi službenje kadrovskega roka.
5. Problem kadrovskih štipendij in zaposlovanje mladih po končanem šolanju.
6. Izenačitev regresa za redne letne dopuste z ostalimi republikami.
7. Preskrba občanov z boljšimi živili.
8. Naj bi se gradila bolj funkcionalna stanovanja.

Ob razpravi predkongresnega gradiva ZSS se je izluščilo načelo za dosledno izvajanje zapisane v praksi.

Ivan Pudgar

Boris Fabijan, TOZD družbeni standard:

»Značilnost naše TOZD je, da v večini zaposluje ženske in da te doslej niso kaj prida družbenopolitično delale, kar pomeni, da za zdaj še ne moremo govoriti o kakšni blesteči aktivnosti. Sestajanje in oblike izobraževanja so otežkočene zaradi narave dela, saj je delovni čas zelo različen, kakor so tudi delavci na raznih koncih tovarne in celo izven nje. Problemi, ki se pojavljajo, so v glavnem rešljivi in to urejamo sproti. Težišče dela je na članih izvršnega odbora.

Boris Fabijan

Gradivo za kongres smo predelali in želimo, da bi kongresni sklepi tudi resnično zaživel.

Alojz Pečovnik, TOZD Kovi narstvo Ljubno:

»Tako kot vse osnovne organizacije sindikata po Sloveniji se tudi naša temeljito pripravlja na

Alojz Pečovnik

9. kongres ZSS in 8. kongres ZSJ. Osnutke obeh kongresov smo na izvršnem odboru kljub dopustniškemu vzdušju temeljito proučili.

Organizirali smo razširjen sestanek z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami o predkongresnih dokumentih zaradi boljšega obveščanja. Analizirali smo sklepe 8. kongresa ZSS in ugotovili, da je bilo narejenega veliko, vendar vsega nismo realizirali. Tu mislim predvsem na povezovanje osnovnih organizacij sindikata s krajevnimi skupnostmi, ki pri nas še ni zadovoljivo. Vzroki za slabo sodelovanje so pretežno v tem, da v naši TOZD delajo delavci skoraj iz vseh krajevnih skupnosti občine Mozirje, kar otežkoča usklajeno delovanje.

Ugotovili smo tudi, da bi v prihodnje bilo treba usposobiti čim več sindikalnih aktivistov, ker delo na tem področju zahteva ne samo predanega, temveč tudi usposobljenega delavca.

Da bi razprava o kongresnih dokumentih ne ostala le na nivoju izvršnih odborov in vodstev družbenopolitičnih organizacij, bomo še pred kongresom organizirali razprave o teh dokumentih po delovnih skupinah.

Jože Poberžnik, TOZD jeklarna:

»Naša TOZD je močna, saj zaposluje nad 300 delavcev. Približno 60 % pa jih dela na štiri izmene. To je ena največjih težav. Kljub temu, da sta topilnica I in II precej daleč narazen, smo se odločili za en izvršni odbor, ki pokriva vse obrate in delovne skupine. Težave so v tem, da se je v jeklarni včasih niso sklepe, predvsem zaradi bolniških. Sestajamo se mesečno, obravnavamo pa doseganje plana, socialne probleme, disciplino in podobno. Redno vabimo na sestanke tudi ravnatelja in predstavnike ZK ter z vsemi lepo sodelujemo.

Sindikat se je organizacijsko spremenil, delavci pa miselno še ne. Ne iščejo še pomoči pri sindikatu, nimajo pravega zaupanja, nekaterih pa tudi prav nič ne zanima. Primer: na proslavi 10-letnice topilnice II je bilo od 80 zaposlenih navzočih le 13 delavcev.

Na politično delo pri nas vpliva tudi velika fluktuacija. Najhuje je pri četrti izmeni. Ob nedeljah popoldne je včasih na delu 10 od

Jože Poberžnik

21 delavcev, kolikor bi jih moralo biti. Če bo referendum o dodatku za četrto izmeno uspel, bo to politično sicer priznanje tej izmeni, finančno pa po mojem še vedno ne. Morali bi bolj stimulirati dejansko navzočnost pri delu, četudi morda le z dodatkom ob koncu leta. (Pri Marlesu so podobne probleme rešili s 50 tisoč din na mesec.)

V vsej železarni bi morali temeljiteje načeti problem bolniških staležev, DPO pa se aktivneje ukvarjati s posamezniki. Morda bi tako le dosegli večjo delovno disciplino.

Končno bo treba storiti nekaj tudi za to, da si bodo delavci upali javno govoriti, ne pa da na sejah kar naprej molčijo in dvigajo roke.«

Z. Strgar

posreduje v obravnavo in sprejem zborom delavcev v temeljne organizacije.

7. Delavski svet določa predlog pravilnika o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja. Predlog pravilnika se posreduje v obravnavo in sprejem zborom TOZD in delovnih skupnosti.

8. Delavski svet soglaša s predlogom 1. seje skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti občine Ravne na Koroškem, da se za člane komisije samoupravne delavske kontrole pri tej skupno-

sti izvolijo naslednji delegati: Erik Sirk iz železarne Ravne, Jože Gorišek, Dimnikarsko podjetje Ravne, Avgust Vinkl, Rudnik Mežica, Ivan Stiegel, Instalater Prevalje, Marijan Orlič, GIP Gradis Ravne.

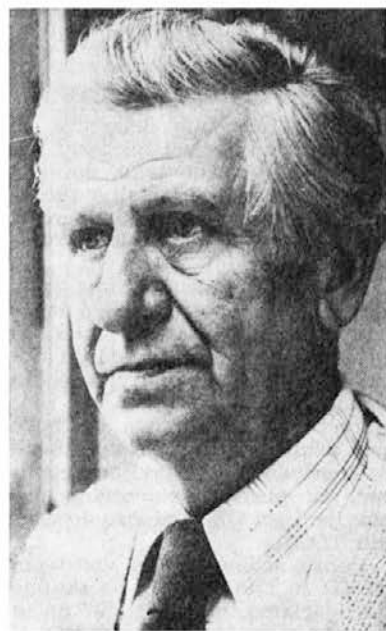
9. Delavski svet daje predlog za imenovanje komisije za revizijo beneficiranih delovnih mest glede ustreznosti zasedbe v presojo in mnenje svetu sindikata železarne. O predlogu za imenovanje komisije bo odločal na prihodnji seji

- deja

NAŠ INTERVJU:

Koroški sindikat pred kongresom

Čez enajst dni se bo v Mariboru pričel 9. kongres zveze sindikatov Slovenije. Da bi izvedeli, kako so se pripravili nanj na Koroškem, smo obiskali **Ivo Kugovnika**, sekretarja medobčinskega sveta ZSS. Takole je povedal:

Ivo Kugovnik

Ugotoviti je treba, kako uresničujemo cilje, sprejete v resoluciji o družbenoekonomski politiki. Posebna pozornost bo posvečena tistim OZD, ki poslujejo na meji rentabilnosti ali celo z izgubami. Pri teh bomo pripravili predloge in stališča za rešitev ugotovljene stanja.

Pri odpravljanju foramskega dela imamo le delne uspehe. Zato moramo utrjevati sindikat v osnovi, pri povezavi s članstvom. Kjer so to že izboljšali, je opaziti hitrejše reševanje problemov, raste pa tudi zavest resničnega vpliva na odločanje. V naši regiji smo imeli razgovor na temo »Produktivnost dela in gospodarjenje«. Zanj smo se temeljito pripravili. Osnovni namen je bil osvetliti položaj delavca v naši samoupravni socialistični družbi ter opredeliti naloge samoupravnih organov v gospodarstvu pa tudi sindikata v gospodarski organiziranosti. Posebej so bili poudarjeni vplivi, ki zavirajo večji uspeh pri gospodarjenju. Zaključki posvetovanja bodo dali nadaljnjo usmeritev za delo.

»Katerih najbolj aktualnih področij se bodo na kongresu dotaknili delegati mežiškega rudnika in ravenske železarne?«

»Odgovor na to vprašanje bi lahko dal občinski sindikalni svet Ravne. Mnenja sem, da bo govor o vključevanju sindikata rudnikov Mežica pri raziskavah rudnih zalog za nadaljnji obstoj rudnika. Zelo verjetno pa bo razprava telesa tudi o produktivnosti v gospodarstvu. O razpravah na kongresu se bomo še pogovorili. Dati moramo kvalitetne prispevke, ki bodo pokazali naše napore za učinkovitejše delo sindikatov na vseh področjih.«

»Kakšno vlogo ima nasploh medobčinski sindikalni svet? Kje se njegova dejavnost najbolj občuti in kje še ni dovolj prisotna?«

»Medobčinski sindikalni svet je koordinacijsko telo, ki ga ustanavlja občinski sindikalni svet skupno z republiškim svetom ZSS. Ze sestav njegovih članov (vanj so vključeni tudi vsi predsedniki in sekretarji občinskih svetov) daje možnost medsebojnega uskla-

SKLEPI IN STALIŠČA 13. SEJE DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE, KI JE BILA 25. SEPTEMBRA 1978

1. Delavski svet določa predlog samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka v delovni organizaciji železarni Ravne.

Delovna skupnost za finance in računovodstvo naj skupaj s službo za sistem OD še pred obravnavo predloga sporazuma na zborih delavcev pripravi na podlagi polletnih rezultatov poslovanja temeljnih organizacij in delovnih skupnosti celoten prikaz razporeditve čistega dohodka po kriterijih predloga samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka v železarni Ravne.

2. Delavski svet določa predlog samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med temeljnimi organizacijami in delovnimi skupnostmi železarne Ravne.

3. Delavski svet razpisuje referendum za sklenitev:

a) samoupravnega sporazuma črne in barvne metalurgije SR Slovenije o skupnih osnovah in merilih razporejanja čistega dohodka in delitev sredstev za osebno in skupno porabo;

b) samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporeditev čistega dohodka v železarni Ravne.

Referendum se v vseh TOZD in delovnih skupnostih izvede med

11. in 15. 10. 1978. Pred izvedbo referenduma se morajo delavci na zborih s temi samoupravnimi splošnimi akti temeljito seznaniti.

4. Za izvedbo referenduma, ki bo med 11. in 15. 10. 1978, se na ravni delovne organizacije imenuje skupna koordinacijska komisija v sestavi: Konrad Bezjak, predsednik, Janko Dežman, tajnik, Bojan Lesjak, član.

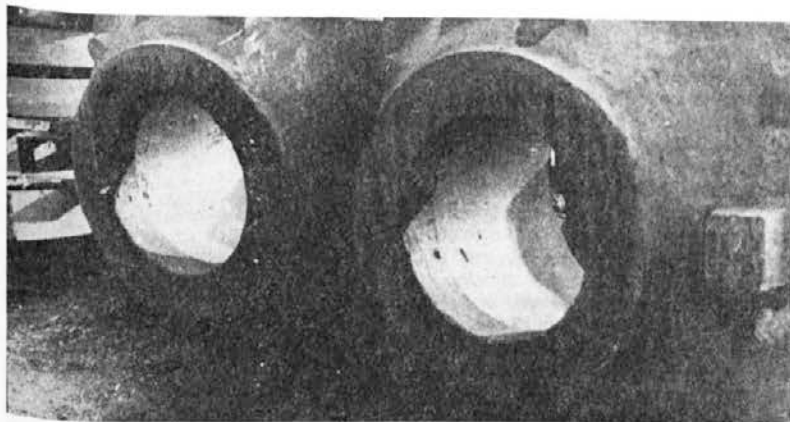
5. Obenem z razpravo o sporazumih, o katerih bodo delavci železarne odločali na referendumu, je treba na zborih obravnavati in z glasovanjem sprejeti še:

a) samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med TOZD in delovnimi skupnostmi železarne Ravne,

b) samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med TOZD in delovno skupnostjo Slovenskih železarn.

Ob tem delavski svet pooblašča komisijo za uresničevanje zakona o združenem delu, da še pred obravnavo sporazuma na zborih delavcev uskladi pripombe z drugimi podpisniki v okviru Slovenskih železarn.

6. Delavski svet določa predlog samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za izgradnjo turistično-rekreacijskega centra Ivarčko jezero na Ravnah na Koroškem. Predlog sporazuma se

»Očala«

jevanja pri vseh akcijah in izvajanju dnevnih nalog, ki se postavljajo pred sindikate v Sloveniji. Vključujemo se v razprave regijskega pomena. Kaže se tudi potreba po bolj učinkovitem vključevanju v sindikalnih organizacijah v tistih gospodarskih organizacijah, kjer so posamezne TOZD v različnih občinah.

Naša nova naloga je tudi organiziranje in povezovanje osnovnih organizacij sindikata v krajevne skupnosti oziroma v njihov delegatski sistem. Ne moremo trditi, da že sedaj nismo bili povezani, vendar se je dogajalo, da smo izvoljene delegate v sindikatih prepuščali lastni presoji o vključevanju v skupno delegacijo. Odprto pa je ostalo vprašanje njihove povezanosti z ostalimi delavci, ki so jih izvolili. Zato tudi ni čudno, če so se večkrat obravnavali na črti krajevne skupnosti ločeno od gospodarstva oziroma gospodarskega uspeha TOZD, še večkrat pa z neko zunanjo prisilo, ki želi pridobiti finančna sredstva za realizacijo načrtov za nekoga tretjega.

Kje medobčinski svet sindikatov še ni dovolj prisoten? Verjetno je ugotovitev o počasnem izvajanju enakomernega regijskega razvoja utemeljena in bo treba več naporov za realizacijo zamisli. Prav tako je še vedno odprto vprašanje tesnejše povezanosti zdravstva v koroški regiji v korist zavarovanja in njegovih članov. To moramo nujno doseči. Reševanje nalog v regijskem smislu slo ni na visoki stopnji medsebojnega zaupanja in razumevanja, pa tudi solidarnosti. Rešitev problemov je odvisna od nas vseh, ki delujemo v regijskih telesih, pa smo v bistvu delegati iz občin, ki so nas izvolile.

»Pred SZDL in sindikate so bile že pred časom postavljene številne naloge o informiranju občanov. Kaj so za izboljšanje nevzdržnega stanja naredili sindikati, če vemo, da je na Koroškem še nekaj delovnih organizacij, ki nimajo svojih glasil? Kako imajo urejeno obveščanje?«

»Vprašanje je aktualno, in si ga v sindikatih večkrat postavljamo. Bilo bi dobro, da ga posebej obravnavamo in si zanj vzamemo čas. Obveščanje članstva bi morali obravnavati po vsebini informacij. Poznamo informacije, ki so zakonsko predvidene za zahtevo o informiranju in odločanju. Nadalje obstajajo informacije, ki seznajajo kolektive za aktivnostjo samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, pa še o dogodkih širšega pomena. Tu ne bi govoril o Večeru in Delu, čeprav

očitku o pomanjkljivih lokalnih vesteh ne gre oporekati. Smo pa v precejšnji meri krivi sami, ker neradi pišemo.

Bolj bi želel poudariti napore za boljše obveščanje. Regijskega informativnega časopisa nimamo, obstaja le na nekaj tovarniških glasilih, med katerimi je vsekakor najboljši Informativni fužinar, ki izhaja štirinajstredno in je tudi po vsebini najbližji zahtevam šir-

šega obveščanja. Vem, da ni lahko voditi in urejati informativno glasilo, še posebej, če želimo informacije, ki bi dajale vsem zaposlenim občutek, da prek njih dobivajo predloge za razmišljanja in kasnejša odločanja ter možnost pripomb že ob ustvarjanju predlogov. Za take informacije se mora kolektiv zavestno odločiti, to nalogo pa morajo sprejeti tudi nosilci vira informacij kot obveznost. Dokler se odnos do informiranja ne spremeni v nas samih, je tudi nemogoče zahtevati od odgovornih ali uredniških odborov več informacij. Gre za medsebojne odnose, ki dajejo občutek upoštevanja vsakega posameznika, kar da končno tudi rezultate boljšega počutja, pripadnosti kolektivu in ne nazadnje tudi boljše rezultate dela. Kot že rečeno, največ je na tem področju narejenega v ravenki železarni, pri Kogradu v Dravogradu, Lesni Slovenj Gradec in Koroški kmetijski zadrugi. Povsod drugod so obvestila le občasna — neredna. S takim stanjem sindikati nismo zadovoljni. Treba bo čimprej za izboljšanje najti pravi izhod.

Franc Rotar

Plavi, plavi, bolniška, dopust...

Z objavljanim imen kršilcev do večje delovne discipline?

Kdo je dolžan delati za dva?

Pobuda za ta zapis je prišla od vodstva nove topilnice. Pogled v njihove »šihne knjige« (knjige navzočnosti) razkrije namreč marsikaj neprijetnega. Pri šestih, sedmih imenih delavcev se iz meseca v mesec ponavlja enaka podoba: plavi, plavi, dopust, bolniška, ali: dopust, bolniška, plavi, ali: bolniška, dopust, plavi. Variant je toliko, kolikor je imen, imena pa so večinoma vedno ista. In tudi posledica za dobre delavce: posadka, ki ima takega »blau-maherja«, mora seveda opravljati tudi njegovo delo.

Bolezni teh nedelavcev so večinoma težko ugotovljive. Reakcije, ko so klicani na zagovor, kdaj tudi takšne: »Kaj me sprašujete, zakaj ne pridem na delo, saj me ne plačujete vi!«

Ker v težkih obratih že tako primanjkuje delavcev, je ob nedisciplini te vrste še huje. Zgodi se, da vesten delavec nujno potrebuje dan dopusta, a ga ne more dobiti, čeprav prosi zanj več dni prej. V takem primeru ga skoraj prisilimo, da krši delovno disciplino.

Disciplinska komisija obravnava po dva meseca stare »grehe«

Vodstva posameznih prekrškov niti ne prijavljajo disciplinskim komisijam, ampak večinoma le hujše ali »serijske« prekrške. A kaj se zgodi? Po mesec, dva in tudi dlje traja, preden pride prijava do obravnave. Kršitelj (če gre za kroničnega neredneža) medtem že nabere novih grehov, ki seveda spet čakajo.

Pri tov. Slemnikovi, referentki za disciplinske zadeve, se na pri-

javah lepo vidijo časovni razponi med datumi, ki so bile napisane, in datumi, ko so prišle nje v roke. Na teden dobi po 30–40 prijav iz vse železarne. Disciplinske komisije imamo štiri, sestajajo pa se po enkrat do dvakrat mesečno. Kriteriji niso enotni, redna pot od prijave do izreka ustreznega ukrepa je spet lahko dolga, saj se večkrat zatakne že, ko kršitelju ni mogoče vročiti vabila na obravnavo proti podpisu, vsak pa se lahko še pritoži. (Mimogrede: namesto da bi referatu za disciplinske zadeve čimbolj olajšali delo, je oteženo še z banalnimi dejstvom, da nima niti stalne administratorke.)

Brez pravilnika ne bo bolje

V času, ko to pišemo, ustreznega podkomisija obravnava teze pravilnika o odgovornosti delavcev za kršitve delovnih obveznosti. Osnutek tega pravilnika mora potem še v razpravo po TOZD. Letos bo sicer verjetno sprejet, prav kmalu pa gotovo ne.

Bolj natančno ko bo določal ukrepe za posamezne vrste kršitev, lažje bo delo disciplinskih komisij, predvsem pa tudi hitrejše. Dotlej pa težko da se bo kaj spremenilo ali vsaj pospešilo.

V cestnem prometu vsak šofer natančno ve, kaj ga čaka, če vozi prehitro, če prehitveva, kjer ne bi smel, če napada parkira, če vozi vinjen itn. V našem lastnem interesu je torej, da bo naš pravilnik težil k podobni jasnosti in bo čim manj členov možno tolmačiti na več načinov.

Štorčani objavljajo imena kršilcev, kaj pa mi?

V Štorskem železarnju beremo pod naslovom Delovno obveznost so kršili: ... neopravičeno izostal z dela, ... odklonil delo, ... točil sodelavcem alkoholno pijačo, ... prinesel v tovarno 8 steklenic piva, ... prišel na delo vinjen. Sprejaj so imena, zadaj izrečeni ukrepi. Ali naj tako rubriko uvedemo tudi mi, smo vprašali nekaj ravnateljev TOZD in razen dveh, ki sta odločno rekla NE, so vsi rekli DA, utemeljili pa to takole:

— Kršitve so se razpasle prek vseh meja, objava imen pa jih lahko prepreči.

— Objaviti, kjer je pismena osnova.

— Potrebna je širša družbena kontrola nad temi ljudmi, ne le disciplinska komisija.

— Za težje kršitve.

Da, če uvedemo tudi rubriko pohvaljenih

Tudi tako se je glasilo nekaj odgovorov. In predlogi: javno imenovanje šoferje, ki so prevozili na stotisoče kilometrov brez večjih okvar, zapišimo delavce, ki vzorno skrbijo za svoje stroje, spomnimo se sodelavcev, ki so storili drugim kaj dobrega.

Ali pa bi zmogli takšno »kontra rubriko«, ko vendar nimamo ustreznih komisij?

Takih in podobnih vprašanj je seveda še več. Kot vselej tudi zdaj vabimo sodelavce, da o njih povedo (ali napišejo) svoje mnenje.

Marjan Kolar

Pnevmatika Ravne na sejmju Rudarstvo 78 v Beogradu od 11. do 15. septembra 1978 — posebno za države v razvoju

25. OKTOBRA VOLITVE SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Iztekla se je mandatna doba samoupravnih organov temeljnih organizacij in delovnih skupnosti. Delavski sveti so razpisali volitve za nove delavske svete in komisije samoupravne delavske kontrole enotno v vseh TOZD in delovnih skupnostih za 25. oktober 1978.

V septembru so bili v organizaciji sindikata izvedeni vsi postopki evidentiranja in kadrovanja z upoštevanjem sedanjih pomanjkljivosti glede sestave samoupravnih organov, tako da lahko upamo, da bo delo novih organov še bolj učinkovito. Sicer pa so sedanji samoupravni organi TOZD dejansko delovali samo leto in pol; prve pol leta je trajala določena dvotirnost, saj so delovali tudi organi starih temeljnih organizacij pred organizacijo, novi organi pa so se vključevali samo v postopke okrog reorganizacije.

Po izvedbi volitev naj bi v naslednjih dveh, treh dneh komisije v TOZD in koordinacijska komisija na nivoju delovne organizacije objavile rezultate ter izdale pooblastila na novo izvoljenim delegatom. V prvih dneh novembra naj bi bile izvedene konstituantne seje delavskih svetov in komisij samoupravne delavske kontrole, kjer bi izvolili predsednike in njihove namestnike ter pri delavskih svetih komisije kot kolektivne izvršilne organe.

Neposredno po izvedbi volitev in nekaterih vzporednih samoupravnih akcij bodo izvedene tudi nekatere akcije v zvezi s spremembami in dopolnitvami temeljnih samoupravnih splošnih aktov. Sindikalna organizacija pa bo že pričela z evidentiranjem kandidatov in kadrovanjem za skupne organe samoupravljanja na nivoju delovne organizacije.

- de ja

V tehnološki in delovni disciplini še velike rezerve

S seje odbora za gospodarjenje

Pred širšo javno razpravo na zborih delavcev in delovnih skupinah ter samoupravnih organih TOZD je skupni odbor za gospodarjenje pri delavskem svetu železarne na 13. seji konec septembra razpravljajal o analizi izvajanja srednjeročnega plana železarne Ravne, ki jo je pripravila delovna skupnost za gospodarjenje in obsega ugotovitve uresničevanja srednjeročnega plana za dve leti in pol ter prognozo za prihodnje obdobje. Osnovna ugotovitev je bila, da zaradi slabih poslovnih rezultatov v letu 1976 in delno v letu 1977 srednjeročnega plana ne bomo mogli v celoti realizirati. Zlasti je tipično, da zaradi delno tudi objektivnih ovir po letu ali dveh kasnimo z izvedbo nekaterih projektov.

Odbor je v razpravi med drugim opozoril na izredno slabo kadrovske strukture in ugotavljal, da imamo okrog 52% nekvalificiranih in polkvalificiranih delavcev. To pomeni pravzaprav dolocen »čudež« glede na to, da smo organizacija, ki proizvaja visoko kvaliteten jekla in drug zahteven asortiman, za kar je potrebna zahtevna tehnologija in postopki. Iz

tega sledi, da bomo morali v prihodnjih letih čim več narediti za usposabljanje kadrov; poseben problem so delavci za metalurške temeljne organizacije, kjer se ponovno ugotavlja premajhen interes mladine za izobraževanje te vrste.

Odbor je v razpravi ugotavljal tudi, da je v teku veliko investicij, veliko programov pa je v pripravi. To pomeni, da bo prišlo nekaj kriznih let, ko bomo plačevali velike anuitete za kredite, nove investicije pa še ne bodo prinašale dohodka. Zaradi tega bo potrebna splošna štednja in drugi ukrepi za racionalno izkoriščanje kapacitet in doseganje čimvečjega dohodka. Tako je odbor med drugim tudi ugotovil, da so velike notranje rezerve v tehnološki in delovni disciplini, ki pa jo moramo gledati celovito, ne samo s formalnega, temveč tudi vsebinskega vidika. Ni samo pomembno, da je nekdo osem ur na delu navidezno disciplinirano prisoten; še bolj pomembno je, da v rednem delovnem času dosežene normalne delovne učinke. Tako je bil sprejet sklep z zahtevo, da je potrebno na vseh nivojih celovito pristopiti

k analiziranju vseh vidikov tehnološke in delovne ter druge discipline in o tem izvesti široko razpravo na samoupravnih organih in zborih delavcev, ki mora ob sodelovanju družbenopolitičnih organizacij in poslovalne strukture prinesiti neke končne rezultate.

Odbor je v razpravi o gospodarskih vprašanjih ponovno ugotavljal veliko potrebo po izvozu, saj bomo slejkoprej morali izravnati uvoz z izvozom, uvoz pa v železarni Ravne ni majhen. Devize si bo torej treba prislužiti ali pa jih drago kupovati na deviznem trgu. V nekaterih sredinah pa je žal še prisotna miselnost, da nam ni treba izvažati ali pa da vsaj ni potrebno vsem izvažati ter se čuti neko pomanjkanje solidarnega odnosa in zapiranja v lastne sredine.

Na tej seji je bil govor tudi o relativno nizkem poslovnem skladu železarne. Kljub temu da v nekaterih temeljnih organizacijah povečujemo pospešeno amortizacijo, s tem nismo veliko dosegli, saj ima pospešena amortizacija tudi določene negativne učinke, ker je posebej obdavčena. Zaradi tega bi morali težiti bolj za povečanjem osnove izračuna minimalne predpisane amortizacije. Verjetno bi bilo potrebno marsikje na novo ovrednotiti nekatera osnovna sredstva in podobno. Odbor je ugotavljal, da je razmerje vrednosti osnovnih in obratnih sredstev, ki je skorajda 1:1, skrajno nerazumljivo, da nobeno gospodarstvo v svetu tako ne dela. Ogromno imamo nepotrebnih zalog, neplačanih terjatev in bo treba na teh področjih narediti red. Glede izvoza pa je bilo ponovno poudarjeno, da si moramo zanj vsestransko prizadevati, zlasti še glede na izoblikovane zakonske predpise, po katerih bodo imele organizacije združenega dela, ki izvažajo, določene davčne olajšave, ki ne bodo majhne.

Kot že večkrat na najrazličnejših nivojih je tudi tokrat odbor ugotavljal izreden nesorazmeren porast, obremenitev proizvodnje zaradi prekomerne rasti skupne in splošne porabe. Zlasti v zadnjem letu so se obveznosti gospodarstva do sfere svobodne menjave dela in splošne porabe izredno povečale kljub resolucijskim zah-

Kovačnica raste

tevam, da je potrebno gospodarstvo razbremeniti. Dejstvo pa je, da se krni reproduktivna sposobnost gospodarstva in da je potrebno resno razmisliti ter ukrepati, da bi okrepili materialne osnove združenega dela. O vsem tem bo verjetno ponovno govor in žolčne razprave še to jesen, ko bodo samoupravne interesne skupnosti predložile anekse k sporazumom, ki v bistvu pomenijo zahteve o dodatnih obremenitvah. Le-teh pa si najbrž kljub dvostranskim interesom delavcev ne bi smeli privoščiti, temveč bi se morali držati razmerij rasti proizvodnje, osebnega in družbenega standarda ter skupne in splošne porabe, določenih s srednjeročnimi razvojnimi načrti.

Odbor za gospodarjenje je na tej seji obravnaval tudi širši program, ki ga je predložil kandidat za razpisano delovno mesto predsednika poslovalnega sveta železarne Ravne, o čemer bo pri izboru kandidata širše razpravljajal tudi delavski svet železarne in o čemer bomo potem še poročali. Program uresničevanja planskih ciljev delovne organizacije in ukrepov za uresničevanje planov je odbor ugodno ocenil ter podal komisiji za razpis pozitivno stališče.

- de ja

Tehnične izboljšave

Skupni odbor za gospodarjenje je na svoji 12. seji dne 1. 9. 1978 obravnaval 28 inovacijskih predlogov, na osnovi pozitivnih mnenj komisij za gospodarjenje v TOZD pa je ugodno rešil naslednjih 20:

Po načrtih in navodilih avtorjev **Feliksa Beštra** in **Igorja Logarja** iz železarne Jesenice se je pri nas izdelalo in vgradilo šest komor za merjenje porabe mazuta. Prednost teh merilnih komor pred klasičnim mazutnim števcem je v delovanju in nižji ceni ter preprostejšem in cenejšem vzdrževanju. Z njihovo uporabo je bilo pri investiciji prihranjenih 577.611 dinarjev. Odbor jima je dodelil enkratno nadomestilo 23.462,60 dinarjev, ki si ga delita na polovico.

Avtorji **Rudolf Pogorevc**, **Vinko Gostenčnik** in **Dušan Brankovič** iz

TOZD energija so podaljšali vzdržljivost gibljevih cevi, ki služijo za ogrevanje mazuta v cisternah. To so dosegli tako, da so cevi premazali z grafitom in jih povili z azbestno vrvjo. Prihranka pri tej izboljšavi ni bilo moč ugotoviti, zato je odbor nagradil avtorje z enkratnim nadomestilom 3.000 dinarjev, ki si ga delijo na tri enake dele.

Dušan Golnar iz TOZD kontrole kakovosti in **Alojz Kušej** iz TOZD stroji in deli sta izboljšala fero-fluks, ki služi za kontroliranje valjev. Vlečajila sta plastične kolute, na katerih kontrolor med delom ročno vrti valj in tako olajšala delo in povečala produktivnost pri kontroli. Tudi pri tej izboljšavi ni bilo moč ugotoviti prihranka, zato je odbor nagradil avtorja z enkratnim nadomestilom

2.000 dinarjev, ki si ga delita na polovico.

Strugar v TOZD strojev in delov **Jože Horvat** je racionaliziral obdelavo batov za stiskalnice. Z dodatno napravo je odpravil zarisovanje, rezkanje in obrobkanje batov in tako pri vsakem batu prihranil 365,58 dinarjev. V prvem letu koriščenja izboljšave je bilo letno nadomestilo 52.643 din, za kar je odbor nagradil avtorja s prvim nadomestilom 3.092,50 dinarjev.

Ključavničar v TOZD strojev in delov **Matvež Šmon** je izdelal pripravo za vrtnanje nosilcev za Gošine osovine. S pripravo se je skrajšal čas vrtnanja in v prvem letu uporabe priprave je bilo prihranjenih 21.696 dinarjev, za kar mu je odbor dodelil prvo nadomestilo 2.069,30 dinarjev.

Pri predlogu **Jožeta Močivnika** iz TOZD strojev in delov so pri montaži stiskalnic rešili problem vtiskavanja medenastih puš. Način vtiskavanja je hiter, preprost in zagotavlja, da se puše ne poškodujejo. Pri izboljšavi ni bilo moč ugotoviti prihranka, zato je odbor dodelil avtorju enkratno nadomestilo 2.000 dinarjev.

Avtorjema **Jožetu Poriju** in **Stefanu Kamniku** iz TOZD strojev in delov je bilo dodeljena druga odškodnina za izboljšavo rezkanja deteljic na pilger valjih. V drugem in tretjem letu je bilo z njuno izboljšavo poprečno prihranjeno 270.222 dinarjev, drugo nadomestilo pa znaša 14.247,10 din, ki si ga avtorja delita na polovico.

Avtorja iz TOZD strojev in delov **Peter Štumberger** in **Alojz Strmčnik** sta izboljšala obrezovanje diskov za krožne žage in v prvem letu uporabe izboljšave prihranila 74.459 dinarjev. Odbor jima je dodelil prvo nadomestilo za 3.856,05 dinarjev, zmanjšano za akontacijo 2000 dinarjev, delita pa si ga na polovico.

Avtorji **Blaž Mlakar**, **Milan Kovačec** in **Adolf Pustoslemšek** so izboljšali vrtnanje osov in za priklole in v prvem letu prihranili 111.161 dinarjev. Odbor jim je dodelil prvo nadomestilo 5.279 dinarjev, zmanjšano za akontacijo 1.500 dinarjev. Delijo si ga na tri enake dele.

Brusilec v TOZD pnevmatičnih strojev **Jože Jesenek** je namestil dodatni ščitnik na stroju za notranje brušenje, ki preprečuje pršenje hladilne tekočine. Dodatni ščitnik nekoliko povečuje varnost in ne prinaša kakšnega prihranka, zato je odbor nagradil avtorja z enkratno odškodnino 200 dinarjev.

Preizkuševalec proizvodov v TOZD razvoj **Alojz Pečnik** je izdelal nov preklonni zračni ventil, ki se ga uporablja na lafetah. Novi ventil je preprostejši, cenejši in zanesljivejši. Ventil je že preizkušen, izdelovati in vgrajevati pa se ga bo začelo v začetku prihodnjega leta. Odbor je dodelil avtorju enkratno nadomestilo 11.000 dinarjev, ne da bi se pozneje ugotavljalo, kakšne koristi bodo dosežene z novim ventilom. Tako je zahteval avtor in predlagatelj komisija za gospodarjenje v TOZD pnevmatičnih strojev.

Delovodja v TOZD industrijskih nožev **Ivan Arnold** je racionaliziral izdelavo upogibnih letov in v prvem letu prihranil 212.025 dinarjev. Odbor mu je dodelil prvo odškodnino 7.920,50 dinarjev, od katere se odšteje že izplačana akontacija 2.000 dinarjev.

Avtorjema **Jožetu Orešniku** in **Jakobu Logarju** iz TOZD valjarne je bilo dodeljeno drugo nadomestilo za dovodko na srednji progi, ki služi za valjanje ploščatih profilov. V drugem in tretjem letu uporabe izboljšave dovodke je bilo z njo doseženo poprečno 674.400 dinarjev letnega prihranka. Drugo nadomestilo avtorjema znaša 16.116,15 dinarjev, pri delitvi pa sta udeležena Orešnik s 60 in Logar s 40 odstotki.

Ključavničarja iz TOZD strojno gradbenega vzdrževanja **Pavel Marošek** in **Marijan Zdovc** sta izdelala povečevalnik pritiska za montiranje in snemanje sklopov na valjih v valjarni. Z uporabo povečevalnika se je skrajšalo in olajšalo delo pri menjavi valjev, ekonomskega učinka pa pri tej izboljšavi ni bilo moč ugotoviti. Odbor je nagradil avtorja z enkratnim nadomestilom 6.000 dinarjev, ki si ga delita na polovico.

Avtorjem **Stanku Jamerju**, **Juriju Glavici** in **Francu Cehnerju** je bilo dodeljeno drugo nadomestilo za zamenjavo plošč na centromaskinih. V drugem in tretjem letu uporabe izboljšave je bilo poprečno letno prihranjeno 321.122 dinarjev, za kar jim je odbor dodelil nadomestilo 3.969 dinarjev, pri delitvi pa so udeleženi Jamer s 60 in druga dva avtorja s po 20 odstotki.

Avtorjem **Stanku Gorenšku**, **Francu Cehnerju** in **Mirku Čreslovcu** je bilo dodeljeno drugo nadomestilo za izboljšavo izmetalnih mehanizmov na centromaskinih. V drugem in tretjem letu izboljšave je bilo poprečno letno

prihranjeno 249.755 dinarjev. Nadomestilo znaša 3.398 dinarjev, ki si ga avtorji delijo na tri enake dele.

Avtorjem **Vladu Racu**, **Marijanu Blažiču** in **Stanku Kovačiču** je bilo dodeljeno drugo nadomestilo za pretaljevanje odbrusov iz valjarne. V drugem in tretjem letu se je s pretaljevanjem odbrusov poprečno letno prihranilo 867.027 dinarjev, za kar jim je odbor dodelil nadomestilo 19.005,40 dinarjev, ki si ga delijo na tri enake dele.

Vodja čistilnice **Karel Polanc** je zmanjšal izmeček pri goseničnih členkih, ki je nastopal zaradi mehurjavosti. V prvem letu je bilo zaradi zmanjšanja izmečka prihranjeno 263.520 dinarjev in odbor je dodelil avtorju prvo nadomestilo 8.770,80 dinarjev.

Avtorja iz TOZD strojno gradbenega vzdrževanja **Anton Rus** in **Vinko Krušič** sta izboljšala kaluparske stroje v jeklolivarni. S preprosto rekonstrukcijo sta preprečila pogoste okvare in tako v prvem letu uporabe izboljšave prihranila pri stroških popravil 334.258 dinarjev. Odbor jima je dodelil prvo nadomestilo 10.185,15 dinarjev, delita pa si ga na polovico.

Avtorjema **Vinku Trafeli** in **Ivu Mlakarju** je bilo dodeljeno drugo nadomestilo za uvajanje plastike v strojogradnji, s čimer je bilo v drugem in tretjem letu prihranjeno letno poprečno 1.083.379 dinarjev. Odbor jima je dodelil drugo nadomestilo 21.833,80 dinarjev, pri delitvi pa sta udeležena Trafela s 70 in Mlakar s 30 odstotki.

K. F.

RAVNATELJI SE REDNO SESTAJAJO

Na pobudo poslovnega sveta in na zahteve nekaterih ravnateljev se je v železarni v začetku septembra formirala poslovodna konferenca. Sestavljajo jo vsi ravnatelji TOZD in delovnih skupnosti ter člani poslovnega sveta. Sestaja se vsako sredo popoldne. Sejo vodijo izmenoma oba podpredsednika oziroma predsednik poslovnega sveta.

Pobuda in formiranje poslovodne konference je bilo med ravnatelji na splošno pozitivno sprejeto, saj je od reorganizacije naprej obstajala potreba in zahteva o neki večji koordinaciji, usklajevanju najrazličnejših vprašanj in stališč tako s tehnično-tehnološkega kot delovno-organizacijskega vidika. Obravnavajo pa tudi druga vprašanja, kot so priprava nekaterih samoupravnih akcij in podobno. Poslovodna konferenca bo verjetno v perspektivi institucionalizirana. Za njeno delo bo sprejet poseben poslovnik.

V septembru se je konferenca sestala štirikrat. Po uvodni razpravi na prvi seji o namenu konference so analizirali problematiko izdelave in dobave valjev in trnov za železarno Sisak, in se pri tem zlasti soočili s problemi kvalitete ter terminskih dobav.

Na drugi seji so obravnavali analizo izvajanja srednjeročnega načrta železarne Ravne za prvo polovico srednjeročnega obdobja in z oceno do leta 1980. Pri tem je kot posebno vprašanje sledila perspektiva vzmetarne, ki je zaradi osvajanja paraboličnih vzmeti v svetu in zaradi tega, ker pri nas kljub zahtevam delavcev

vzmetarne nismo v preteklih letih nič naredili, še vedno zelo v zraku ter je potrebno o tem čimprej razmisliti ter poiskati celovito rešitev.

Tretja seja je bila namenjena obravnavi problematike dobav za tovarno avtomobilov v Mariboru in aktivnostim v zvezi z razvidom del in nalog. Za izdelavo razvida del in nalog je bila imenovana projektna organizacija. V projekt-nih timih bo sodelovalo okrog 140 delavcev iz vseh strokovnih služb iz delovnih skupnosti in temeljnih organizacij.

Razvid del in nalog bo osnova dopolnjene in spremenjenega

sistema delitve OD. Akt o razvidu nalog je zlasti organizacijske narave, zato je tudi vodja projektne skupine Prikeržnik Peter, ob tem pa imajo pomembno vlogo tudi delavci s področja urejanja kadrovskih in pravnih razmerij. Prek projektne organizacije bo zlasti potrebno preučiti dosedanje opise delovnih nalog, ki so stari že dve ali tri leta, jih zbrati v neki sistematičen prikaz ter predpisati kadrovske pogoje, ki so potrebni za opravljanje teh del.

Glede na to, da bodo v tem širokem projektne timu sodelovali delavci iz teh temeljnih organizacij in delovnih skupnosti ter glede na zahtevnost, pomembnost in aktualnost naloge pričakujemo kar najresnejši pristop.

Zadnja poslovodna konferenca je bila posvečena obravnavi discipline nasploh glede na zahtevo skupnega odbora za gospodarjenje. Pri bližnjih razpravah o delovni disciplini bodo imeli ravnatelji pomembno funkcijo. Na seji je bilo ugotovljeno, da bo akcija učinkovala le, če bo izvedena enotno v vseh temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih, ob najširši podpori družbenopolitičnih organizacij.

Kot je iz tega zapisa razvidno, je torišče dejavnosti poslovodne konference zelo široko, kot so široke in odgovorne naloge poslovodnega organa. Zaradi tega je ideja o sklicevanju ravnateljev na poslovodni konferenci sigurno pravilna in opravičljiva in so pogoj, da se ta neformalni forum celovito uveljavi.

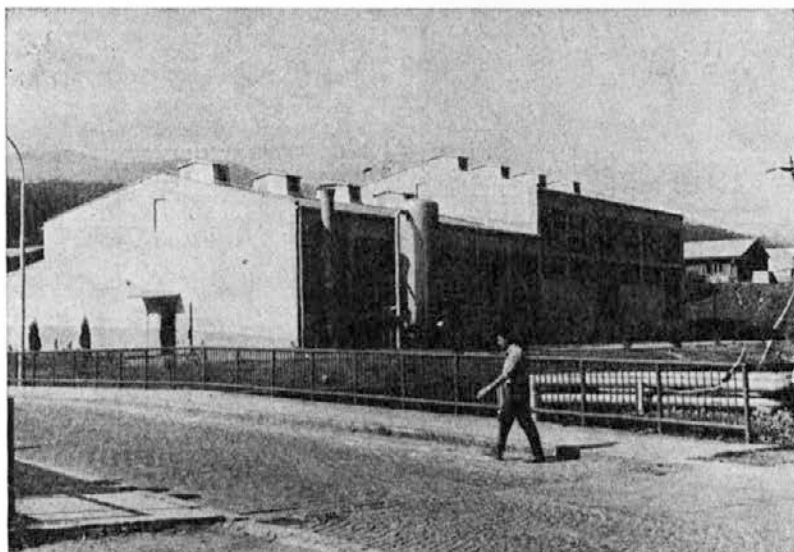
- deja

VINKO HAFNER O POSLOVODNIH ORGANIH

Med svojim zadnjim obiskom v ravenski železarni je tov. Hafner povedal tudi naslednje:

»Poslovodne strukture niso nobena birokracija in nadloga. So del družbene delitve dela, enako kakor npr. mojster, tehnik, kovač ali rezkalec. To je vrsta strokovnega dela, ki ima velik družben pomen in ta pomen celo narašča. To niso nobeni gospodje, ampak je direktor delavec, čeprav prvi med delavci.

Nujno je, da sindikat z njim sodeluje. To sodelovanje pa temelji na medsebojnem zaupanju.»

Čez most

MNENJA DELAVCEV:

Jesenske skrbi

Pred nami so jesenski meseci, ki bodo od nas zahtevali nekaj več prisotnosti, aktivnosti in ne nazadnje tudi skrbi, saj bomo morali še pred dolgo zimo nabaviti ozimnico, marsikdo poskrbeti za kurjavo, kupiti pa bomo morali tudi kaj toplih oblačil za nas in otroke.

Na drugi strani pa bomo morali biti bolj aktivni, saj bomo do konca leta še na veliko razpravljali ter sprejemali nove samoupravne sporazume in pravilnike. Kaj o vseh teh jesenskih opravilih mislijo naši delavci, smo vprašali nekatere. Takole so povedali:

Cilka Majerič, TOZD jeklolivarna:

»Stanujem na Prevaljah, kjer še nimamo možnosti ogrevanja stanovanj s centralno kurjavo. Zato bova morala to jesen z mojim kar precej globoko seči v žep za nakup drv in premoga, ki ga bomo rabili okrog 7 ton. Seveda pa ti izdatki ne bodo edini, saj je glavni nakup ozimnica. Ne vem, ali bom letos prek našega sindikata kupila jabolka ali ne. Krompirja zagotovo ne bom, saj smo lani dobili dokaj slabega. Vsi ti izdatki bodo za našo družino kar velika obremenitev, ko vem, da bo treba še kupiti nekaj zimске garderobe. Ker imam že bolj velike otroke, je to še toliko težje, saj hočejo biti lepo oblečeni. Mislim, da je tako tudi prav. Naj vsaj oni imajo, če že nismo imeli mi. Sicer pa toliko izdatkov že lep čas nismo imeli kot to jesen. Največ denarja je šlo za šolo, saj ni lahko šolati tri otroke. Letos se je podražila mesečna vozovnica, malica in še bi lahko naštevale. Pa naj še kdo reče, da starši nimamo skrbi!

Mogoče nekaj besed o delu. Pogledjte, sama delam na dve izmeni, a ne gre toliko zame kot za tiste moje sodelavce, ki leta in leta delajo na štiri izmene. Da bi vsaj delno vedeli, zakaj hodijo ob nedeljah in praznikih na delo, smo

sklenili, da bodo dobili dodatek. Kot vsi dobro vemo, iz tega ne bo nič. Mislim, da v tistih TOZD, ki niso potrdili tega predloga, ne poznajo dovolj nočnega in prazničnega dela. Prav bi bilo, da to napako popravimo še jeseni.»

Franc Košutnik, TOZD promet:

»Težave in skrbi so, kako da ne! Nekaj sem jih že odpravil. Tako sem si že zagotovil kurjavo. Kupil sem 8 ton premoga za centralno kurjavo in štiri metre drv, pred mano pa je še nakup ozimnice. Mislim, da se bom tudi tokrat poslužil sindikata. Baj je prek Name lani kar v redu organiziral. Ne razumem pa, zakaj bodo jabolka tako draga, če smo jih pridelali toliko, da jih bomo lahko

Franc Košutnik

še izvozili. To diši po nepoštenju! Le kako se lahko nekateri poigravajo na račun delavčevega standarda? Mislim, da te pravice nimajo nihče. Poleg teh izdatkov jih je precej tudi z nakupom šolskih potrebščin. Na splošno je jesensko obdobje eno najbolj težavnih in pobere največ živcev.»

Marija Pogorevc, TOZD stroji in deli:

»Jesenskih mesecev se najbolj bojim. Zmeraj s strahom pričakujem jeseni, saj vem, da bom takrat morala marsikaj kupiti, za kar pa nimam dovolj denarja. Pred štirimi leti sem s tremi otroki ostala sama. Mož se mi je smrtno ponorečil. Takrat pa se je za nas ustavil čas. Kako živeti v korak z napredkom? Ne mislim, da bi se morali oblačiti lepo in po modi, temveč kaj bomo jedli in kako se bomo vsi oblekli za dolgo zimo. Pogledjte, na mesec dobim vsega skupaj okrog 4000 dinarjev. Od tega mi v železarni že odtegnejo za stanovanje in kurjavo. Malo mi po vseh teh odtegljajih ostane denarja za vsakdanjo prehrano. To so prave skrbi, ki bolijo in stiskajo srce. Kako bom

Marija Pogorevc

nabavila ozimnico in kupila otrokoma topla oblačila? Za pomoč bomo prosili sindikalno organizacijo. Ta nam je že lansko leto prisločila na pomoč. Ne vem, kako bom sicer vse to zmogla. Mislim, da to ni ponižujoče. Kaj si morem, živeti vendar moramo! Nismo sami krivi, da nas je zapustil mož in oče.»

Jernej Repas, TOZD kontrola kakovosti:

»Slišal sem, da bomo to jesen na veliko razpravljali in sprejemali nove samoupravne akte. Če so potrebni, jih pa bomo. Moti pa me, da se razprave preveč nategujejo, kot bi želeli nekaj prisiliti, kar se v resnici ne da. Res pa je tudi, da je naše delo nekoliko oteženo v času razprav. Biti moraš na razpravi in na delovnem mestu. Zato se razprav kar nekoliko bojim. Kar pa se tiče drugih jesenskih opravil, bo nekako že šlo. Ne vem le, zakaj v železarni vsako jesen tako dolgo čakajo na pričetek kurjenja. Noči so že mrzle, še posebno je hladno zjutraj, ko je treba vstati. Mislim, da v železarni nimajo pravega odnosa do Ravenčanov. Le kako pozabljajo, da živijo na Ravnah tudi ostareli in bolni občani ter do-

Jernej Repas

jenčki, ki toploto najbolj potrebujejo. Menim tudi, da je kurjava nekoliko predraga. Pa to bi človek prestal, če bi vsaj v redu kurili. Kje bom kupil ozimnico? Na Ravnah kot lansko leto prek sindikata. Poleg teh skrbi pa me tarejo še tiste s šolanjem. Hčerka obiskuje 8. razred osnovne šole. Ze sedaj moram misliti, kam se bo šla učiti po končani osemletki.»

Jože Pavlinec, TOZD čistilnica:

»Ker živim na Lešah, lahko doma pridelam nekaj krompirja in jabolk. Zredim pa tudi po enega prašiča. Tako mi ozimnica ne dela preglavic. Ker sem dosti med delavci, večkrat slišim, kako tožijo na račun nabave ozimnice. Zakaj je ne bi v celoti nabavljal sindikat? To baje že počenja, vendar prek Name. Ne bom dejal, ali je to prav ali ni. Vem le, da delavci niso vselej zadovoljni. Malo bolj bi morali gledati na tiste, ki nimajo možnosti priti do ozimnice bolj poceni. Če ne gre drugače, naj bi jim pomagal sindikat s posojili. Pogledati bi moral socialno šibke, delovne invalide in borce. Prav ti imajo jeseni največ skrbi. Ti delavci po navadi nimajo svo-

Jože Pavlinec

jih prevoznih sredstev, s pomočjo katerih bi lahko šli po ozimnico v drug kraj. Zato so primorani, da na Ravnah kupijo pač tisto, kar se dobi.

Delavci z Leš se že nekaj časa pritožujemo nad slabo organiziranim avtobusnim prevozom v železarno. Le zakaj moramo zjutraj tako dolgo čakati na prihod avtobusa? Poleti še nekako gre, bolj neprijetno postane v jeseni, ko stisne mraz. Ta problem je star že nekaj let, pa še do danes ni nihče ničesar ukrenil.»

Evgen Korinšek, TOZD jeklolivarna:

»Seveda nam ne bi smelo biti vseeno, kako bomo razpravljali in sprejemali v bodoče samoupravne sporazume. Sedaj je med delavci predlog o delitvi čistega dohodka. Najprej se nam je zdel nekoliko čuden. Je že tako, da je vsaka no-

Cilka Majerič

PREDSTAVLJAMO NAŠEGA RAZISKOVALCA:

Za večji OD več delati

V TOZD raziskave in razvoj smo tokrat obiskali dipl. inž. **Alenka Rodič**, vodjo metalografskega laboratorija. To delo opravlja že od leta 1960 in prav tu se je srečala z zahtevnim raziskovalnim delom, brez katerega naša delovna organizacija ne bi bila to, kar je.

»Že večkrat sem poudarila, da metalografsko delo ne bi smelo biti samo stvar raziskovalne dejavnosti, temveč bi moralo redno spremljati proizvodnjo. Danes je vse več potreb po metalografskih raziskavah tudi v neposredni predelavi jekla, ki ga srečamo že v proizvodnih pogojih, ko se obdeluje na določeno strukturo in ne samo na mehanske lastnosti. Pravilna struktura daje končnim izdelkom izdelek ustrezno kvaliteto.

Na metalografskem raziskovalnem področju je čisto težko dokazati, da na videz lepo valjana jeklena palica ali kovani izdelek v notranjosti ni zdrav oziroma da bo njegova življenjska doba v

proizvodnji kratka. Težko je komu dojeti, da bo kljub temu ta palica dosegla svoje predpisane vrednosti trdote, trdnosti ali ži-

Alenka Rodič

lavosti, obrabna obstojnost pa bo bistveno krajša. To je le nekaj mojih delovnih opravil, če me po njih že sprašujete.

Kaj bom na tem področju dosegla v prihodnje? Upam, da bomo s pomočjo metalografskih pregledov in raziskav na hitrejši in lažji način prišli do kvalitetnejšega jekla bodisi v topilnici, kovačnici ali v valjarni, predvsem pa v toplotni obdelavi. Da bi bili na tem področju v bodoče še bolj uspešni, je moja največja želja, da bi dobili moderno opremo (raster — elektronski mikroskop), s katerim bi lahko boljše definirali napake.

»Kaj storite raziskovalci takrat, če kljub predhodnemu delu odkrijete čisto nekaj drugega, to, da proizvod ni v redu?«

»V primeru, da odkrijemo napako oziroma da jekleni izdelek ni v redu, takoj opozorimo vodjo obrata. Kolikor pa je napaka v zvezi s pomanjkljivim tehnološkim predpisom, se ta mora takoj spremeniti, da se napake ne ponavljajo. Velikokrat je težko ugotoviti napake, ker so podatki nepopolni ali pa celo nepravilni. Za napake glede gospodarnosti je najbolje, da se odkrijejo že med proizvodnjo, saj nas mnogo manj boli, če je proizvod zavržen že v medfazni kontroli in ga lahko preusmerimo za manj zahtevne proizvode. Često pa pridejo napake na dan tik pred odpremo, ko ugotovimo, da jeklo ne ustreza zahtevam prevzemnih pogojev kupca. Takrat se tudi zavrne.«

»Raziskovalno delo večkrat rešuje le trenutno krizo v proizvod-

nji, premalo pa za nadaljnji razvoj. Kaj menite vi o tem?«

»Imam občutek, da se nas kliče na pomoč takrat, ko je problem pereč, ko se npr. pojavlja ena in ista napaka pri izdelavi šarž. Večkrat se napake rešijo z znanjem, z dobro delovno disciplino in spoštovanjem tehnoloških predpisov. Ne da bi se ukrenilo kaj novega, je napaka lahko odpravljena. Takrat v proizvodnji ne čutijo več potrebe po osvetlitvi problema. V enaki meri se problemi pojavljajo tudi v kovačnici, valjarni ali v termični obdelavi. Povsod se rešujejo enako. Mislim, da se bo marsikaj spremenilo v

trenutku, ko bodo naši potrošniki vse bolj spoznali jekla in znali zahtevati vedno večjo kvaliteto in ne samo kvantiteto.«

»Kaj menite o nagrajevanju raziskovalcev?«

»Velikokrat govorimo, za kaj smo sploh plačani. Vsak zase visoko vrednotimo svoje delo. S tem pa povzročamo nezadovoljstvo med delavci. Res se danes vse pogosteje sliši v železarni, češ nismo plačani po opravljenem delu. Ob vsem tem pa radi pozabljamo, da bi morali vsi za povišanje 'plač' delati še več in bolj kvalitetno.«

F. Rotar

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

6076 Zbornik radova naučno stručnog skupa »Naše tehniško tehnološke i ekonomske mogućnosti« Mostar I, II, III. 1975.	6088 Fizi M., Fotografija. Teorija, praksa, kreacija 1977.
6077 Word B., Microprocessor / microprogramming Handbook 1977.	6090 Dictionary of Metallurgy in SIX Languages English, German, French, Russian, Spanish, Japanese 1974.
3096/23 DIN Taschenbuch 23, Zentralheizung und Lüftungsnormen 1977.	6091 Schneeman Justin G., Industrial X — Ray Interpretation 1968.
6078 Rao Guthikonda, Microprocessors and Microcomputer Systems 1978.	6092 Atlas of Some Steel Castings Flows As shown by Non destructive testing 1968.
6079 Yotkers T. Mark, Standards and Practices for Instrumentation 1977.	6093 Mesarović M. D., Teorija hijerarhijskih sistema sa više nivoa 1972.
6080 Jug A., Vpliv družbenih, tehničnih in organizacijskih dejavnikov za dvig produktivnosti v TOZD stroji in deli 1978.	6094 Vidav I., Višja matematika I, II. 1976.
6081 Šostar A., Priprava proizvodnje 1977.	6095 Leithe W., Die Analyse der organischen Verunreinigungen in Trink, Brauch und Abwässern 1975.
6082 Šuhel P., Virant J., Mikroračunalnik 1978.	6096 Leithe W., Die Analyse der Luft und ihrer Verunreinigungen 1974.
6084 Pešič M., Miškovič B., Prerađivanja metala u plastičnom stanju 1975.	6097 Wilson Gordon David, Handbook of Solid Waste Management 1976.
6085 Korošič M., Cijene i strukturne promjene u privredi 1976.	6098 Moll W., Taschenbuch für Umweltschutz Band I. 1973.
6086 Heler A., Svakodnevni život 1978.	6099 Russel Culp L., Handbook of Advanced Wastewater Treatment 1977.
6087 Problemi privrednog razvoja i privrednog sistema Jugoslavije 1977.	6100 Förstner U., Schwermetalle in Flüssen und Seen 1974.
	6101 Sax Irving N., Dangerous Properties of Industrial Materials 1975.

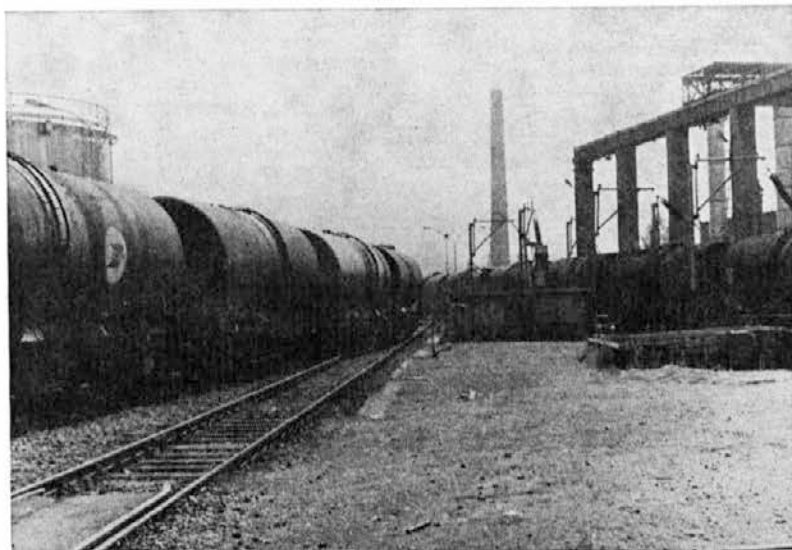
va stvar od kraja bolj nezanimiva. Pri kurjavi moram malo pokritizirati v železarni tiste, ki so zadolženi za ogrevanje. Ne vem, zakaj toliko zavlačujejo z njim. Mogoče njih ne zebe toliko kot nas v mrzlih stanovanjih. Človek še televizije ne more gledati na toplem. Vse leto človek plačuje to kurjavo, potem ko postane malo bolj mrzlo, pa te še zebe. Res pa

Evgen Korinšek

ni pretirano draga. A težave so tudi drugod. Naše mesnice so še zmeraj bolj skromno založene. Na kavljih ni videti telečjega mesa, tudi svinjskega rado zmanjka. Če hočemo vsaj včasih dobiti na mizo meso, je najbolje, da se po delu v železarni odpravimo v drug kraj, kjer posvečajo preskrbi več pozornosti.«

F. Rotar

»Trčenje«

- 6102 Giessen und Erstarren von Stahl I. 1977.
- 7 Strojnotehnološki priročnik 1978.
- 6103 Graeme G. J., Designing with operation Amplifiers 1977.
- 6104 Graeme G. J., Operational amplifiers Design and Applications 1971.
- 6105 Graeme G. J., Applications of Operational Amplifiers 1973.
- 6106 Gojanovič J., Ekonomika i organizacija proizvodnje 1977.
- 6107 Dreyhaupt F. J., Handbuch für Immissionschutz beantragte 1978.
- 6108 Krutenat R. C., Vacuum Metallurgy 1977.
- 6109 Näser H. K., Physikalische Chemie 1976.
- 6110 Tabellenbuch für Rohrverbraucher 1974.
- 6111 Werkstoffeinsatz und Korrosionsschutz in der chemischen Industrie 1977.

Ponovni razpis kadrovskih štipendij za šolsko leto 78-79

Na redni razpis štipendij, ki ga je železarna Ravne objavila junija v dnevniku »Večer«, se za nekatere objavljene potrebe ni prijavilo dovolj kandidatov. Odbor za kadre in splošne zadeve je na 14. redni seji sprejel sklep, da železarna ponovno objavi razpis štipendij v Informativnem fužinarju in na oglasnih deskah v železarni.

ZELEZARNA RAVNE ponovno razpisuje za šolsko leto 1978/79 naslednje kadrovske štipendije:

I. FAKULTETE IN VISOKE ŠOLE

1. FAKULTETA ZA NARAVOSLOVJE IN TEHNOLOGIJO — oddelek za metalurgijo 4 štipendije
2. FAKULTETA ZA STROJNIŠTVO ALI VTŠ MARIBOR — tehnološka smer 2 štipendiji
3. FAKULTETA ZA ELEKTROTEHNIKO LJUBLJANA ALI VTŠ MARIBOR — oddelek za šibki tok — avtomatika 1 štipendija
— računalništvo 1 štipendija

TOZD ETS je dala naknadno potrebo po razpisu še ene štipendije na tej fakulteti — oddelku za šibki tok — avtomatika, z utemeljitvijo komisije za kadre in splošne zadeve, da za vzdrževanje elektro naprav predvidevajo večjo potrebo po inženirjih šibkega toka.

II. VIŠJE ŠOLE

1. VIŠJA GOSTINSKA ŠOLA NA REKI 1 štipendija

III. ŠTIRILETNE SREDNJE ŠOLE

1. TEHNIŠKA KEMIJSKA ŠOLA RUŠE — kemija 1 štipendija
(zaradi štiriletnosti narave dela v kemijski službi pridejo v poštev kandidati moškega spola)

Ob cesti

IV. TRILETNE POKLICNE ŠOLE

1. Poklicna kovinarska in metalurška šola Ravne — brusilec 8 štipendij
— rezkalec 1 štipendija
— mizar — modelar 3 štipendije
2. Poklicna kovinarska šola Maribor — stavbni klepar 3 štipendije
3. Poklicna lesarska šola Maribor — pohištveni mizar 1 štipendija
4. Šola za gostinske delavce Slovenj Gradec — natakar 2 štipendiji

V. DVELETNE POKLICNE ŠOLE

1. Šola za specializirane metalurške delavce Ravne — strojni kovač 1 štipendija
— strojni kalupar 6 štipendij
— žičar 2 štipendiji

Šola traja dve leti. Pogoji za vpis je končanih 6 razredov osnovne šole in dokončana osnovnošolska obveznost.

ZA NAŠE DOPIISNIKE:

Kako napišemo vest

Vest je osnovna oblika novinarskega dela. Zaradi vesti je nastalo in živi novinarstvo. Vest opravičuje obstoj tiska, radia, TV in agencij. Brez vesti sredstva množičnega obveščanja ne bi bila to, kar so in redakcije bi lahko preprosto zaprle vrata. Z eno besedo: v novinarstvu je vest temelj vsega.

Kaj je

Vest v najkrajših črtah — potem ko se odgovori na vprašanja: kdo, kje, kdaj, kaj, kako ali zakaj — obvešča javnost o nekem dogodku, o posebnih družbenih ali naravnih pojavih, o neki osebnosti, pri čemer pa mora biti obveščanje novo, aktualno, resnično, pomembno in zanimivo. In seveda mora biti v skladu s konceptom izgradnje socialistične družbe.

Vest pa se vendar ne more napraviti ob prav vsakem dogodku, ker mora novinar upoštevati še pravo, moralo in okus.

Sestavine

Osnovni elementi vesti so: novost, aktualnost, pomembnost, zanimivost. Če so dani, lahko napišemo tipično novinarsko vest.

Novost. Poznamo novost za tisk, radio, TV in novost za — ulico. Zelo pogosto to, kar je za ulico velika novost — ni novost za sredstva množičnega obveščanja. Na primer ni vest:

»Peter Petrovič, štirinajstletnik, se je stepel z Milko Jakob, desetletno učenko zaradi navadnega kamenčka. Preprič je nastal med igro. Deček je tako močno udaril Milko, da so jo zaradi poškodb peljali k zdravniku.«

Ampak je vest:

»Na Ravnah so te dni dogradili novo osnovno šolo, ki pomeni veliko pridobitev za kraj in šolarje, saj bo sodobno opremljena, pouk

pa bo potekal samo v eni izmenici...«

V prvi vesti je novica zanimiva samo za starše otrok, ki sta se stepla. To je preprič, značilen za to starost otrok, medtem ko je v drugi vesti novica zanimiva za širši krog ljudi.

Aktualnost. Hitrost, časovno trajanje od dogodka do objave vesti je merilo aktualnosti. Tu velja izrek: vest je pokvarljivo blago, dobra je samo, če je sveža! V normalnih okoliščinah ni vest:

»Pred nekaj tedni (ali meseci) smo sprejeli samoupravni sporazum o medsebojnih delovnih razmerjih...«

Ampak je aktualna vest:

»Jutri bomo na referendumu sprejemali samoupravni sporazum...«

Resničnost je osnovni pogoj dobrega in pravega novinarstva. Todo Kurtovič je o tem dejal: »Ni vzroka, da bi si izmišljali stvari in lepšali stanje... V jugoslovanski samoupravni družbi ni bilo nikoli vprašanje: kaj se sme in kaj se ne sme pisati, ampak, kako se piše — napredno, angažirano in objektivno ali nasprotno temu.«

Pomembnost. V anglosaškem novinarstvu je znana šala: ni vest za časopis, kadar pes ugrizne človeka, ampak kadar človek ugrizne psa! Kaj je pomembno? Tisti dogodki, ki pretresajo svet: predvsem vojne, naravne katastrofe, iznajdba zdravila za neozdravljivo bolezen, osvajanje vesolja. Ob takih in podobnih dogodkih nastane vest dneva, leta ali desetletja za vsak časopis, radio ali TV. Za nas pa so seveda pomembne stvari, ki se dogajajo v železarni in kraju ter vplivajo na naše življenje.

Pet »K«

Eno najvažnejših pravil pisanja vesti (in novinarstva sploh)

je pravilo »pet osnovnih vprašanj«. Brez teh ne more nastati vest. To pomeni, da si mora vsaka vest zastaviti pet osnovnih vprašanj: kdo, kje, kaj, kdaj, kako ali zakaj in — nanje odgovoriti.

Primer:

»9. kongres zveze sindikatov (kaj) se bo pričel sredi oktobra (kdaj) v Mariboru (kje). Na njem bodo kritično ocenili dosedanje delo in izdelali nove smernice (kako ali zakaj).«

Jezik vesti

Jezik vesti mora biti natančen in jedrnat. Tolstoj je dejal: »Resnična modrost je malobesedna.« Vest ne trpi nikakršnega fraziranja; to je celo smešno!

Prepričajmo se:

»Naša ponosna mladina, ki se je že v vojni izkazala z izredno hrabrostjo, je znova prevzela nalogo, da s svojimi mišicami in navdušenjem podari domovini in ljubljeni partiji nov velik objekt: vodovod v Kotljah...«

Namesto tega bi napisali:

»Danes dopoldne je v Kotljah začel s delom MDB Koroški ječlarji. Napravili bodo 12 km vodovoda. Ob tej priložnosti je bila svečanost, ki so se je udeležili...«

Neki ameriški novinar je spoštoval besede Gorkega: »Piši tako, da bo besedam tesno, a mišlim prostrano«, in napisal je izredno večje skomponirano vest:

»John Barington, črnec, zaposlen v kavarni »Tri ribe«, je v Harlemu poskušal s prižgano vžigalico preveriti količino bencina v rezervoarju svojega chevroleta.

Imel je 37 let, ženo in troje otrok.«

VESTI ZA NAŠO RABO

Če priznamo, da se v železarni malokdaj zgodi kaj, kar bi dalo »vest« za vso Slovenijo v opisanem pomenu, s tem še ni rečeno, da jih ni za domačo rabo, za dobro informiranje. Nič hudega, če bodo naše »novice« stare po 14 dni (za razglasno postajo le en dan). Kot dogodki sicer ne bodo sveže, kot »problemi« pa skoraj gotovo.

Vsakdo, ki se udeleži kakšne seje in je v temle zapisu zvedel za novinarske K — je, lahko sestavi npr. naslednjo vest:

Kovači so sejali

»Delavski svet tozdr kovačnica (kdo) je na svoji seji sredi meseca (kdaj) obravnaval... (kaj). Sklenil je, da je treba urediti naslednje... (kako, zakaj).«

Značilnosti te seje so bile jedrnatost (razvlečene) razprave. Delegati niso kimali, ampak premišljeno tehtali svoje odločitve.

Namesto kovači seveda lahko zapišemo »topilci«, »valjarji«, »komunisti«, »mladinci« itn., namesto sejali »so se sestali«, »so zborovali«. Vsebinska poprečna rutinske seje se torej da popisati v 10—15 vrsticah, poudarek pa naj bi bil zmeraj na tistem, po čemer se ta seja loči od dvajsetih drugih, na tem, kar človeku o njej ostane najbolj v spominu, torej na bistvenem. Za podrobnosti so na voljo zapisniki.

O pomembnejšem zasedanju ali konferenci seveda ne bomo pisali vesti, ampak poročilo. Toda o tem več v naslednji številki.

Pripravila:
Zlatka Strgar

(Uporabljena literatura: Dušan Slavković, Osnovi novinarstva i informisanja, Bg., 1975)

IZ NAŠIH KRAJEVNIH SKUPNOSTI:

35-let partizanskega tabora v Kotljah

V oddelku lahke strugarnice v TOZD stroji in deli smo srečali mojstra **Alojza Večka**, predsednika vaške skupnosti Kotlje. Vprašali smo ga, kako pri njih poteka priprave na ustanovitev nove KS, predvsem pa o aktualnih nalogah.

»Že spomladi smo v Kotljah imeli razširjen sestanek, kateremu je prisostvoval tudi Filip Jelen, sekretar OK SZDL Ravne. Dobro se še spominjam, ko je dejal, da v Kotljah in pri občinski skupščini še ni vse narejeno za ustanovitev nove KS. Kmalu potem so prišla navodila za ustanovitev posebne komisije, ki je imela nalogo, da pripravi vse za ustanovitev krajevne skupnosti, vendar se ta komisija še do danes ni sestala. Mišlim, da bi ustanavljanje morale voditi SZDL in druge družbenopolitične organizacije, seveda tudi mi na vaški skupnosti ter krajski sami. Skratka, vsi moramo biti za to, da bo referendum o ustanavljanju KS uspel. Z vprašanjem,

ali bomo v Kotljah imeli vodilni kader ali ne, si ne bi smeli beliti glave, saj že do sedaj ni bil problem najti ljudi, ki so voljni delati brez plačila. Poleg tega pa smo dobili še nove krajske, ki gotovo ne bodo brezbržni za razvoj svojega kraja.«

»Torej ste k sodelovanju že priregnili nove krajske, ki so se pred nedavnim preselili k vam?«

»Hotuljci smo novih krajanov kar veseli. Z nekaterimi smo že našli skupen jezik in dobro sodelujemo, z drugimi bomo to poskusili. Sodelovanje bo obojim v korist.«

»Kaj ste v tem času naredili za otroško varstvo, saj je prav na račun tega precej negotovanja?«

»V preteklih letih smo poskušali vse mogoče, dosegli pa le to, da smo s krajevnim samoprispevkom zbrali 500.000 din. Ta denar leži neporabljen, zadnje čase pa je sli-

šati, da naj bi le dobili nov montažni vrtec.

Varstvo v šoli smo uredili, le s tem nismo zadovoljni, da se začne šele ob 11. uri.«

»S čim se še drugače ukvarjate v Kotljah?«

»Jezimo se na trgovino, ki ni dobro založena. Zaman se že leta vprašujemo, kdaj bomo dobili lepo in sodobno. Tudi priseljenci niso prebudili trgovcev in nihče ne ve povedati, kako dolgo bomo se morali hodit nakupovat na Ravne.«

Ob koncu je tov. Večko povedal, da imajo še precej neurejenih lokalnih cest. Pred razmišljanjem o novem samoprispevku bi bilo treba poravnati stare račune, da bi Hotuljci videli napredek svojega kraja.

Se pa v Kotljah že mrzlično pripravljajo na letošnji krajevni praznik, ki bo zadnjo nedeljo v oktobru pod vaško lipo. Posvečen bo 35-letnici partizanskega tabora. Leta 1943 so namreč borci I. koroškega bataljona za en dan osvobodili Kotlje in ob tej priliki pripravili tabor, na katerem sta govorila Pavle Zaucer-Matjaž, okrožni sekretar, in tovariš Kijev, politični komisar I. koroškega bataljona.

Oko v svet na Uršlji gori

V Kotlje naj bi tudi tokrat prišli tov. Zaucer in še živeli borci I. koroškega bataljona. Ob letošnjem prazniku bodo odkrili spominsko ploščo padlemu partizanu domačinu Lojznu Štajnerju.

F. Rotar

Zadnja gibanja v svetovni proizvodnji jekla

Nekateri optimistično razpoloženi ocenjevalci stanja svetovne proizvodnje jekla so napovedovali, da bo letošnje leto prekretnica na bolje. V deželah evropske gospodarske skupnosti prav malo kaže, da bi bilo to res, podobno je v ZDA in v japonski ječlarski industriji. Šele v poletnih mesecih so opazna ponekod rahla gibanja k povečanju proizvodnje; prva posledica je podražitev starega železa.

V preteklem 1977. letu je bila Jugoslavija med tistimi deželami na svetu, ki so občutno povečale proizvodnjo surovega jekla proti letu 1976. Uradne številke, ki jih navaja mednarodni inštitut za železo in jeklo v Bruslju, kažejo, da je znašal naš skok nekaj več kot 15%, ker je zapisano, da je bila jugoslovanska proizvodnja jekla 3,178.000 ton. Predtem smo imeli v Jugoslaviji največjo proizvodnjo leta 1975, ko je znašala 2,916.000 ton in pomeni dosežena rast okoli 9% v dveh letih, kar nam ne daje pravice, da nas prištevamo med dežele z visoko rastjo proizvodnje surovega jekla, ker računajo, da bo do leta 1985 svetovna poprečna rast okoli 4,4%.

Nekajkrat sem že pisal o tem, da povzročajo težave pri izkoriščanju razpoložljivih kapacitet ječlarn v industrijsko razvitih deželah tudi nove nastale zmogljivosti v deželah v razvoju. V letu 1977 se je pri teh dvignila proizvodnja surovega jekla za 11,6%. Pri deželah v razvoju so tudi največja gibanja v letni rasti proizvodnje pri posameznikih. Med »novimi proizvajalci« ni redko, da letno napredujejo po 20 in več odstotkov, kar je bil primer v letu 1977 za Brazilijo in Korejo.

Preteklo leto je bila ZSSR s 146,2 milij. ton daleč najmočnejši svetovni proizvajalec jekla. Na drugem mestu so bile ZDA s 115,5 milij. ton, to je pa veliko manj kot leta 1974, ko so imeli največjo proizvodnjo 135,2 milij. ton. Na tretjem mestu so Japonci s 102,4 milij. ton, ki so leta 1974 proizvedli že 117,1 milij. ton, četrto so Zahodni Nemci s 40 milij. ton, leta 1974 je znašala njihova proizvodnja 53,2 milij. ton.

Podatki o proizvodnji jekla v LR Kitajski se po različnih virih razlikujejo. Uradna statistična navedba je 23,5 milij. ton, kar jih uvršča na 5. mesto. Sledi Italija s 23,3 milij. ton, Francija z 22,1 milij. ton, Anglija z 20,4 milij. ton itd. Navedene države so imele v času konjunkturalne tudi že večjo proizvodnjo, vendar sem prepričan, da bodo Kitajci letos in verjetno še nekaj časa obdržali mesto petega največjega proizvajalca jekla na svetu. Pri njih je predvidena do leta 1985 poprečna letna rast proizvodnje 10,2%.

Zadnjih 20 let so nastale v proizvodnji jekla na svetu velike spremembe. Iskanje poti za čim gospodarnejšo proizvodnjo je dalo rezultate:

- z gradnjo visoko produktivnih proizvodnih naprav,
- z uvedbo neprekinjenega vli-vanja,
- z znižanjem porabe energije in uporabo cenejših energetske surovine,
- z delno industrijsko uvedbo neprekinjenih procesov,
- z visoko avtomatizacijo vodenja tehnoloških procesov in mehanizacijo proizvodnih naprav.

V PROIZVODNJI

Vedno ostrejšje zahteve kvalitetenih lastnosti pri jeklu imajo za posledico:

- vse širšo uporabo vakuumiranja in metalurgije v ponvi,
- uporabo naprav in postopkov za homogenizacijo jekla,
- proizvodnjo jekla po postopku pretaljevanja pod žlindro,
- vrsto postopkov in naprav za proizvodnjo čistjšega jekla za dosego boljših mehanskih fizikalnih ter kemičnih lastnosti v primarni proizvodnji in nadaljnji predelavi.

Se ne pred letom dni je imel o novih dosežkih v proizvodnji jekla na svetu predavanje prof. Pierre Coheur iz Centra za metalurške raziskave v Bruslju pred udeleženci letnega kongresa proizvajalcev jekla Latinske Amerike. V svojem referatu je zajel pretežno le novitete zadnjih 10 let in z nekaterimi od teh se je vredno seznaniti; druge sem zopet pobral iz navedb v strokovni literaturi letošnjega leta.

Za proizvodnjo koksa so povečali velikost komor pri koksnih pečeh od 20 na 50 m³. Komore građe visoke do 7 in pol metra, dolge 16 m in s širino posameznih komor 45 do 50 cm. Polnjenje in praznjenje komor je avtomatizirano. Avtomatizirana je vsa kontrola procesa, s čimer je dosežena enakomernost kvaliteta koksa in prihranek energije.

Uvedeno je predgrevanje premoga pred polnjenjem komor, kar omogoča uporabo premogov tudi slabše kvalitete. Ponekod, posebno na Japonskem, so uvedli briketiranje mešanice premogov za koksanje z do 25 % premogov slabših vrst. Več železarn v industrijsko razvitem svetu in v SEV je privedlo proizvodnjo »form koksa«, kjer uporabljajo visok delež nekoksirajočih premogov, do industrijske proizvodnje in do spoznanja, da v sodobnih visokih pečeh 100 % uporaba form koksa ne bo mogoča, uspešni so bili pa poizkusi do 50 % deleža. Pri malih proizvodnih enotah je možen delež tudi do 100 %.

Pri gradnji aglomeracij za sintranje železove rude se velikosti naprav še vedno večajo. Največja naprava ima 600 m² koristne površine in produktivnost 48 ton v 24 urah na kvadratni meter. Uvedeno je hitro hlajenje sintra na istem traku, kar odpravlja vroče drobljenje in sejanje ter zmanjšuje delež povratka. Celoten proces od priprave surovin, sestave mešanice, procesa sintranja in hlajenja, skratka vse je avtomatizirano, kar zagotavlja enakomernost sestave, lastnosti oz. kvalitete sintra, istočasno pa pomeni prihranek energije.

Naprave za proizvodnjo peletov železove rude građe za letno zmogljivost 6 pa tudi 8 milijonov ton. V zadnjem času pa so v gradnji tudi manjše naprave pod milijon ton letne proizvodnje, vendar je to gospodarsko upravičeno samo v izjemnih primerih. Visoke peči za proizvodnjo surovega železa za potrebe jeklarn so menda dosegle svoje mejne velikosti s 15 m premera talilnika, nad 5000 m³ prostornine in okoli 12.000 ton delovne proizvodnje surovega železa. Večje enote je težko oskrbovati z vložkom, za primer okvare in med popravilom pomenijo preobčuten zaostanek proizvodnje.

Transport vsipa do visokih peči s trakovi prevladuje. Novi načini

SPOŠTUJMO ZASTAVE

Zastave so simbol državne samostojnosti, neodvisnosti in enotnosti. Zato njihovo uporabo v vseh državah določajo s posebnimi zakoni. Natančno se ve, kdaj in kako jih je treba dvigati, kdaj spuščati.

Poglejmo nekaj po svetu veljavnih pravil.

— Državna zastava po sončnem zahodu ne sme viseti na drogu.

— Pri dviganju in spuščanju se ne sme dotakniti tal.

— Če z državno zastavo prekrivamo krsto, jo je treba pri pogrebu dvigniti, preden spustimo krsto v grob.

— V znamenje žalovanja visi državna zastava na pol droga.

Vendar jo je treba najprej dvigniti do vrha in jo šele nato spustiti do polovice.

— Če visi več državnih zastav druga ob drugi, morajo biti vsi drogovi enako visoki, vse zastave pa po možnosti enako velike.

— Preden zastave dvignemo, je treba skrbno preveriti, kateri del je zgoraj, kateri spodaj. Narobe viseča zastava je povsod znamenje omalovaževanja.

— Samo na Filipinih je dovoljeno dvigniti obrnjeno zastavo, a še to le v času vojne in v primeru obsednega stanja.

Na morju veljajo za uporabo zastav še posebno strogi predpisi.

Komentar ni potreben.

gradnje žrelnih zapor, ki omogočajo neprekinjeno polnjenje in obenem povišan pritisk v peči, pomenijo pravo revolucijo v načinu polnjenja peči. Opečna obzidava sedla in jaška je nadomeščena s hladilnimi elementi. Z uporabo vseh proizvodov visokih peči je izboljšana ekonomika proizvodnje, z avtomatizacijo vodenja tehnološkega postopka so prišli do tistih mej racionalizacije porabe goriva, da ne moremo pričakovati v prihodnje dosti kaj več. Vpihovani zrak predgreva na 1200 do 1300 °C in pri nekaterih japonskih pečeh predhodno še odstranijo vlago. Za zmanjšanje porabe draga koksa, odvisno od razpoložljivega cenenegega medija, vpihavajo skozi gorilce premogov prah, težka olja in zemeljski plin.

Veliko se ukvarjajo z odžvepljanjem surovega železa. Ravno nekateri ukrepi za znižanje porabe koksa dajo višje vsebnosti žvepla v surovem železu. Uporaba sode je poceni, vendar je učinkovit omejen. Najučinkoviteje je vpihovanje sredstev za odžvepljanje v ponev ali mešalec. Kot »nosilec« uporabljajo običajno dušik, s katerim vpihavajo apno, kalcijev karbid, sodo, kalcij-magnezij ali druga sredstva v tekoče surovo železo.

Daleč prevladujoča tehnologija za proizvodnjo jekla je kisikov konvertorski proces. Neodvisno od teže taline in ali je to klasičen LD, OB ali Q-BOP proces, dosežejo na enoti že 12.000 izlivov talin letno. Pri LD konverterjih je največja enota v proizvodnji s težo taline 385 ton. Pri OB procesu vpihavajo kisik skozi dno. Vzdržljivost dna je dosegla 700 talin, obzidava konvertorja pa 1.450 talin. Pri nekaterih japonskih LD konverterjih je vzdržnost obzidave nad 5.000 izlivov, največ celo okoli 10.000 talin, seveda z vzdrževalnimi posegi popravil obzidave. Praktično vse konvertorske jeklarne na svetu uporabljajo procesne računalnike, da lahko obvladujejo proizvodni proces in gospodarnost proizvodnje. Japoncem je uspelo, da dobe kemično analizo kopeli med pihanjem.

Električne obločne peči so dosegle s 400 tonami teže taline svojo ekonomsko opravičljivo in tehnično mejo. V gospodarskih vesteh iz ZDA prihaja sicer novica, da bo

zgrajena verjetno še ena 400-tonska peč in da je samo recesija zavrgla gradnjo večjih peči. Pri velikih enotah s transformatorji velikih moči in učinkov nastaja pri visoki produktivnosti problem rednega tekočega oskrbovanja z vložkom ter dodatki. Investicijski stroški za hale in transport nesorazmerno narastejo. Velikost peči omejujejo grafitne elektrode, katere proizvajajo z največjim premerom 600 mm in bi pri velikih enotah prišli do previsokih specifičnih obremenitev. Trenutno je v gradnji največ 180 do 200-tonskih peči s transformatorji 80 do 100 MVA za proizvodnjo masovnih jekel.

Ponvična metalurgija, h kateri prištevamo lahko tudi vakuumiranje, je vse pogostejše uporabljana postopek v proizvodnji jekla. Konvertor ali električna obločna peč je samo naprava za taljenje, ki izdeluje vedno v enakem ritmu in enaki sestavi jeklo, katerega rafinirajo in legirajo po potrebi in namenu. Ta način da večjo proizvodnjo, tudi pri konvertorski proizvodnji je možen širši program izdelave kvalitet in doseže se boljše kvaliteta jekla.

Drug postopek ponvične metalurgije, pri katerem se doseže večjo čistoto in boljše lastnosti jekla in se v manjši meri lahko tudi legira, je preprihovanje z inertnimi plini predvsem z argonom, skozi porozni čep v dnu ponve.

Vakuumiranje omogoča veliko možnost dodelave taline v ponvi. V največjih primerih je odplinjevanje izvršeno brez dodatnega ogrevanja taline. Pri nekaterih postopkih odplinjevanja kombinirajo homogenizacijo taline s preprihovanjem z inertnimi plini in odplinjevanje z vakuumiranjem.

Razogljčenje z argonom in kisikom in razogljčenje s kisikom v vakuumu je uporabljeno pri proizvodnji nerjavnih jekel.

Razni postopki metalurgije v ponvi so znani z imeni: ASEA-SKF, Finkl-Mohr, LF — so razvili Japonci in pri tem postopku ogrevajo talino elektrode prek sintetične žilindre. Razen navedenih postopkov metalurgije v ponvi je tudi več postopkov z raznimi imeni, ki imajo izključen ali pretežen namen samo vakuumiranja.

Za proizvodnjo jekla s posebnimi zahtevami čistosti sta v uporabi:

- postopek pretaljevanja pod žlindro,
- postopek obločnega pretaljevanja v vakuumu.

Neprekinjeno vlivanje jekla je uvedeno praktično povsod, kjer so našli za to tehnološko in ekonomsko upravičenost. Naprave so vse bolj izpopolnjene in omogočajo vlivanje velikosti presekov, ki so blizu optimalnih dimenzij in oblik vložka za nadaljnjo predelavo. Polizdelke je možno rezati v dolžine, ki ustrezajo programu valjanja in omogočajo optimalni izplen. Naprave so opremljene z avtomatiko in regulacijo ter koordinacijo funkcij posameznih delov. Največje količine jekla, ki so bile odlate na eni napravi zaporedno brez prekinitve dela, znašajo več kot 250.000 ton ali več kot četrtna proizvodnja jekla Slovenskih železarn.

Razvoj tehnologije proizvodnje jekla išče najugodnejše rešitve ne samo v smeri povečevanja produktivnosti in velikih proizvodnih enot, temveč tudi najugodnejših rešitev za specifične potrebe oziroma manjšo proizvodnjo.

Ob tem da v ZDA razmišljajo o ekonomski upravičenosti obstaja samo 8 do 10 velikih železarn, ki naj bi v celoti pokrivalo njihovo potrebo in proizvodnjo masovnih jekel, je istočasno opravičljiva gradnja mini železarn v določenih pogojih. V industrijsko razvitih deželah, kjer je na razpolago staro železo, posebno ob sedanjih cenah, niti ne razmišljajo o gradnji novih naprav za železovo gobo. V nekaterih deželah s cenanim zemeljskim plinom, posebno če imajo na razpolago, če že ne sami, vsaj sosedje, bogato železovo rudno, grade vrsto novih naprav za direktno redukcijo.

Vest, ki jo je aprila objavil Midrex, je zasnova za gradnjo plavajočih naprav za direktno redukcijo z letno zmogljivostjo 100.000—600.000 ton proizvodnje železove gobe. Prednost take plavajoče tovarne je predvsem v tem, da se jo lahko prepelje poljubno na mesta, kjer pridobivajo zemeljski plin na morju ali v bližino obal z zemeljskim plinom in rudno. Razumljivo, da daje takšna rešitev tudi velike transportne prednosti.

Japonci, ki nimajo premogov za koksanje, se veliko ukvarjajo z

uporabnostjo nuklearne energije v proizvodnji železa in jekla.

Vrsta znanstvenikov na svetu v raziskovalnih institutih in v železarnah se ukvarja z raziskavami, da bi našli postopek neprekinjene proizvodnje od rude do gotovega izdelka. Zgrajene so že polindustrijske naprave in domala bi v

naših razmerah lahko rekli industrijske, vendar tehnično in tehnološko procesi in naprave še niso dognani do tiste mere, da bi kateri od teh procesov prinesel preobrat v bližnji prihodnosti, kot ga je kisikov LD postopek pred 35 leti.

Milan Marolt, dipl. inž.

Uspešno gostovanje ravske folklorne skupine na Poljskem

Celih 15 dni je trajalo gostovanje folklorne skupine kulturno-prosvetnega društva Prežihov Voranc na Poljskem. V tem času so se ravske folkloristi predstavili na dveh velikih mednarodnih folklornih festivalih — v Zakopanah in Zieloni gori.

Zakopanski folklorni festival, letos že enajsti po vrsti, upravičeno nosi ime »mala folklorna Evropa«. V tem turističnem biseru južne tatarske Poljske se vsako leto zbera najboljša folklorne skupine gorskih dežel Evrope in Azije. Jugoslavijo je letos prvič zastopala skupina iz koroške regije, to pomenbno in odgovorno nalogo pa ji je zaupala Zveza kulturnih organizacij Slovenije.

V konkurenci 18 folklornih skupin iz 12 držav Evrope in Azije so Ravenčani dosegli izreden uspeh. Mednarodna žirija, sestavljena iz priznanih evropskih etnologov in muzikologov, je folklorni skupini iz Slovenije podelila visoko nagrado »zlato list jeseni« za izvirnost oziroma avtentičnost njihovega programa. Naj poudarimo, da je to doslej najboljša uvrstitev naših skupin na evropskem kriteriju folklorne v Zakopanah.

Letošnje festivalske in spremljevalne prireditve si je v Zakopanah in okolici ogledalo nad 70.000 obiskovalcev. Južna Poljska od Zakopanov pa vse tja do Krakova je teden dni živela tako rekoč samo s folkloro. To pa z drugimi besedami pomeni, da je bila folklorna praktično vse, kar nas je obkrožalo — ulice, trgovine, parki, hoteli, visoki zasneženi hribi Tater, idilične vasi, posejane v dolinah tatarskega pogorja — vsepovsod cvetje, ples, narodne noše. Človek se je kar izgubljal v tolikšnem razkošju barv in zvokov, v koktajlu enega sa-

mega velikega evropskega folklornega običaja.

In v tem »kotlu« je igrala pomembno vlogo tudi ravska folklorna skupina. S svojim programom izvirnih koroških plesov ni navdušila samo žirije, temveč tudi (in predvsem) občinstvo. Prav zaradi te izjemne popularnosti so organizatorji Ravenčanom priskrbeli še celo vrsto »honorarnih« nastopov. V tednu dni je folklorna skupina iz Jugoslavije, tako so jo namreč predstavljali, prepotovala domala vso južno Poljsko in skupno nastopila kar 18-krat. Povsod so naleteli na prepolne dvorane in navdušene sprejeme. Gostovali so v delovnih organizacijah, kulturno-prosvetnih društvih, šolah, v manjših in večjih krajih; celoten program koroških plesov in običajev pa sta v Krakovu posnela tudi poljska televizija in radio.

Uspeh, ki so ga Ravenčani dosegli v Zakopanah, je imel svoj odmev tudi na drugem velikem mednarodnem folklornem festivalu v Zieloni gori. V tem središču vinorodne zahodne Poljske se vsaki dve leti zbere do dvajset folklornih skupin iz Evrope in Azije. Po svoji kvaliteti ta prireditev ne zaostaja za zakopanskim festivalom. Čeprav zielonogorski festival ni tekmovalen, pa mu poljska javnost posveča veliko pozornost. Že dejstvo, da vse nastope sproti prenaša varšavska televizija, dokazuje, da gre za eno največjih tovrstnih prireditev na Poljskem. Pomembno je tudi, da festival spremljajo najvidnejši evropski etnologi in etnografi, ki na posebnih seminarjih sproti ocenjujejo nastope posameznih skupin. Svoje ocene in kritike nato natisnejo v posebnem festivalskem časopisu, važnejše ocene in ugotovitve pa objavijo tudi vsi vidnejši poljski dnevniki. Tako smo v eni izmed zadnjih števil dnevnika za literaturo »Dziennik ludowy — literatura« prebrali naslednje misli:

»Poljska zelo dobro pozna bogato folkloro jugoslovanskih narodov, ni pa pričakovala, da se ohranja v tako čisti in izvirni obliki prav v hribovitem predelu severozahodne Slovenije — na Koroškem...«

Ravenčani, ki so se ponašali z zlatim listom jeseni iz Zakopanov, so bili v Zieloni gori ponovno v središču pozornosti. To pa je v praksi pomenilo še več nastopov, gostovanj in srečanj. Slika iz Zakopanov se je v celoti ponovila, koroški plesi in običaji so osvojili zahtevno in razvajeno domače občinstvo.

Dan pred odhodom domov smo zaprosili za krajšo oceno ravske skupine znano poljsko etno-

Lepota narodne noše

grafinjo, ki je predsedovala žiriji, mag. Marijo Sohatsko:

»Slišala sem, da vašo skupino sestavljajo tudi takšni plesalci, ki so še sami doživljali običaje, ki jih zdaj plešejo, npr. stelarajo. To je resnično nekaj presenetljivega. V Evropi se vse bolj uveljavlja imitirana smer folklorne, to pa je popačena oblika izvirnih ljudskih običajev. To preusmeritev, ki vsekakor ni priporočljiva, je nakazal tudi naš mednarodni simpozij o folklori. In moram vam povedati, da smo na tem simpoziju prav vašo skupino predstavili kot zgled čiste, izvirne in avtentične folklorne. V takšni smeri naj bi šel razvoj folklorne v svetu. Doslej na naših festivalih še nisem videla tako izvirnih plesov. Poglejmo samo detalj. Vse skupine, ki so nastopale, so se predstavile v izredno raznobarnih in kričečih nošah, ki pritegnejo prav vsake oči. Ravenska skupina je bila za razliko precej skromno oblečena, glede na barve seveda. Noše, ki ste jih imeli, so bile delovne, nepravilne in zaradi tega na prvi pogled niste pritegnili. Zato pa je bilo presenečenje toliko večje ob vašem nastopu. Dokazali ste, da folklor ni balet, niti ni skonstruirani splet plesov, preoblečenih v krinko narodnih noš. Folklor je le del narodnega izročila in kot tako jo moramo ohranjati. Mislim, da je vaši skupini uspelo prav to. Še enkrat vam čestitam in želim, da še pridete k nam, kajti veliko smo se naučili od vas.«

Uspeh na dveh velikih mednarodnih festivalih na Poljskem je samo potrditev dolgoročno začrtane poti ravske folklorne skupine, ki jo vodita Peter Mihelač in Franjo Miklave, organizacijsko usmerja Bine Bevc, strokovno oblikujeta pa dr. Marija Makarovič in profesor Mirko Ramovž. Načrtov in želja za v prihodnje je seveda veliko... cilj pa jasen: še globlje in temeljiteje poseči v izvirno koroško narodno izročilo.

Lojze Kos

Pravda

Neki advokat je vprašal Swifta, kdo bi dobil pravdo, če bi se tožila duhovnik in hudič. Pisatelj je brez odlašanja odgovoril:

»Brez dvoma hudič, ker ima vse pravnike na svoji strani.«

NAŠ SODELAVEC – SKLADATELJ POPEVK

Mnogokrat smo ga že slišali, tudi na televiziji videli, pa marsikdo morda sploh ne ve, da gre za tega **Rajka Stropnika**, ki dela v železarni, v referatu za stanovanjske zadeve. Predstavili ga bomo kot skladatelja in pevske zabavne glasbe, saj je eden redkih na našem koncu, ki se s tem ukvarja.

Povprašali smo ga, kdaj se je začel pečati z glasbo, o letošnji Veseli jeseni ter o načrtih. Tole nam je povedal:

Rajko Stropnik

Začelo se je leta 1975, ko sem poslal eno svojih skladb na javni natečaj za popevko Vesele jeseni. Ta skladba ima naslov »Jarmak« in je bila sprejeta v ožji izbor. Za izvajalca so sprva predlagali Alfija Nipiča, kasneje pa so zaupali izvedbo Koroškemu vokalnemu instrumentalnemu kvintetu (KVIK), ki ga trenutno vodim. Melodijo sem napisal sam, deloma pa tudi tekst. To popevko je izdala na mali plošči tovarna Helidon. Na drugi strani plošče je posneta pesem »Ko gledam Karavanke«, ki obravnava problematiko koroških Slovencev. Onkraj meje so zanje pokazali veliko

zanikanje, saj je tja romalo kar 1200 plošč.

V letu 1977 je bila ponovno izbrana v ožji izbor moja skladba »Pesem z Obirja«. Tudi to smo sami izvajali in pri občinstvu je bila lepo sprejeta. Že naslov pove, da gre za kraj na oni strani meje, torej se vsebinsko nanaša zopet na zamejske Slovence. Na natečaj za letošnjo Vesele jeseni je prišlo kar 62 skladb, med temi pa je bila izbrana moja popevka z naslovom »Steljeraja«. Popevka opeva koroški domači običaj. Napisana je živahno, tako da gre hitro v uho. Žirije sedmih radijskih postaj v Sloveniji so tej popevki prisodile tretjo nagrado občinstva. Ker pa se k temu prištejejo še glasovi publike iz dvorane, smo pristali na četrtem mestu na letošnji Veseli jeseni. To pa je tudi naš največji uspeh doslej. Sicer pa imamo kvikovci že štirinajst radijskih posnetkov. To so predvsem moje skladbe, nekaj tekstov pa so prispevali drugi avtorji. V pripravi je druga plošča, na kateri bosta »Pesem z Obirja« in »Steljeraja«.

Poleg drugih zvrsti zabavne glasbe se nameravamo predvsem ukvarjati s to, ki obravnava manjšinsko problematiko zamejskih Slovencev. O tem je v obliki zabavnih melodij le malo napisanega.

Rajko Stropnik in skupina KVIK so torej že našli svoje mesto v slovenski glasbeni javnosti, morda pa bodo nam Korošcem v kratkem igrali za ples ali samo zato, da bi jih bolje spoznali.

Z. Strgar

PRILOŽNOSTNE ZNAMKE »RADOST EVROPE«

Skupnost jugoslovanskih PTT izdaja v sodelovanju s svetom srečanja otrok Evrope dve priložnostni znamki ob 10. srečanju »radost Evrope«, in sicer v naslednjih vrednostih:

4,90 din, otroška risba (delo Ivane Balen, stare 9 let, Beograd),

10,00 din, otroška risba (delo Vincent Christel, stare 9 let, Francija).

Srečanje otrok z imenom »radost Evrope« je mednarodna manifestacija prijateljstva in solidarnosti otrok vse Evrope. Organizira se vsako leto v začetku oktobra ob proslavi svetovnega dneva otrok. Na srečanju v Beogradu so sodelovali otroci iz 20 evropskih držav, ki izražajo svojo solidarnost z otroci vsega sveta in se ob tej priložnosti med seboj seznanijo in sprijateljujejo ter se poveselejo s pesmimi in plesi.

Grafična obdelava znamk je delo Andreja Milenkovića, fotografija pa Vladimira Popovića. Znamke so bile natisnjene v nemški tiskarni »VEB Wertpapierdruckerei«, Leipzig, DDR, v tehniki štiriobarvnega ofseta in v polah po 9. Istega dne je dal biro za poštne znamke in tisk v prodajo prilož-

nostni ovitek za 2,50 din oziroma prvega dne (FDC) za 17,40 dinarjev.

Datumi izdaje priložnostnih znamk v zadnjem kvartalu letošnjega leta se bodo nekoliko spremenili. Za 30. september je napovedana znamka ob kongresu mednarodne astronavične zveze. Oktobra bodo dane v prodajo štiri izdaje: radost Evrope (2. 10.), kresnenska vstaja (5. 10.), 200-letnica učiteljskega v Somboru (16. 10.) in 100-letnica Rdečega križa Hrvatske (21. 10.).

V novembru bodo izdane znamke sodobne skulpture (4. 11.) in tradicionalna serija stoletna umetnost v Jugoslaviji za dan republike.

Predlog je tudi za izdajo priložnostne znamke ob 35-letnici bitke na Neretvi. Če bo sprejet, bo znamka izdana v prvi polovici novembra.

ZANIMIVOSTI

Filatelistična revija iz Prage »Filatelije« je objavila v letošnji 16. številki krajši prikaz z naslovom »Hora Triglav« (gora Triglav) v dneih jubileja, ko smo pri nas proslavljali 200-letnico prvega vzpona na Triglav. V Češkoslovaškem filatelističnem listu je to prikaz znamk, ki imajo za motiv to našo najvišjo goro ali njeno

Loki

ime. Avtor vključuje v svoj prikaz tudi okupacijske izdaje, pri katerih okupator ni uspel zbrisati slovenskega imena Triglav. Zanimivo pri tem je, da avtor omenja tudi motorno ladjo »Triglav« iz serije »za jadransko stražo«, izdano leta 1939.

f. u.

MODROSTI

Pameten dobi več od sovražnika kot neumen od prijatelja.

Franklin

Usoda nekrvavih revolucij je propad.

Karolyi

Nič na svetu ni tako dobro razdeljeno kot pamet: vsak misli, da je ima dovolj.

Descartes

Zakonodajalci ali revolucionarji, ki obljublajo popolno enakost in svobodo, so bodisi utopični sanjači ali prevaranti.

Goethe

Pred močjo razum molči.

Feydean

V revolucijah sta dve vrsti ljudi: tisti, ki jih izvajajo, in tisti, ki se z njimi okoriščajo.

Napoleon

Če bi bilo treba besede kupovati, bi se manj govorilo.

Latinski izrek

Besede so srebro, molk zlato, zašepetana beseda diamant.

»Literaturna gazeta«

Bog ni mogel biti povsod hkrati, zato je ustvaril matere.

Judovski izrek

Ne hodi pred modrecem ne za bedakom.

Turški izrek

Če hoče človek ubiti tigra, to imenuje šport; če hoče tiger ubiti njega, to imenujemo krutost.

Shaw

Ti si pameten, tebi ni vredno govoriti.

Jugoslovanski izrek

Kar je enemu hrana, je drugemu strup.

Lukrecij

Ne naredi danes, če lahko jutri preložiš na pojutrišnjem.

Nixon

Ukradi denar — in si lopov. Ukradi deželo — in si kralj.

Japonska

Majhna hiša, velik mir.

Kitajska

Religija je bergla za slabe državne ustave.

Schopenhauer

Svoboda je kot denar: enim pomaga, druge kviri.

Knax

Zakaj niti ena religija nima prve zapovedi: delaj?

Auerbach

Družba ne more zardeti.

Welsh

Dobra je tista religija, na račun katere se lahko šalimo.

Chesterton

Zvezd ni sram, da so podobne svetilkam.

Tagore

REKREACIJA IN ŠPORT

TEKMOVANJA V TOZD

V drugem kolu internega prvenstva elektrotehničnih storitev v malem nogometu so bili doseženi naslednji rezultati:

mehanična delavnica — vodstvo ETS 11:5, delavnica valjarne — delavnici jeklarne 7:2, šibki tok — elektromontaža 10:5.

V tretjem kolu je bila samo ena tekma: delavnica jeklarne — šibki tok 6:2.

V prijateljski nogometni tekmi so se pomerili delavci jeklarne in energije. Boljši so bili energetiki, ki so zmagali s 7:5.

Okras jeseni

Rokometna sindikalna ekipa železarn Ravne je igrala prijateljsko tekmo proti članski ekipi Fužinarja in izgubila s 36:24. Za železarno sta dosegla največ zadetkov Retko — sedem, in Igerc — šest.

MLADI V SISKU

Železarna Sisak je gostila osem jugoslovanskih železarn, ki so tekmovali v nogometu, odbojki, namiznem tenisu, streljanju in šahu. Na tem prvenstvu so nastopili samo mladi do 27. leta.

Slovenske železarnice so v namiznem tenisu zastopale naše igralke in igralci. Ženska ekipa v postavi Zvonka Štruc in Danica Režonja je premočno osvojila prvo mesto. Fantje so igrali solidno in osvojili tretje mesto. Za Slovenske železarnice so nastopali: Štefan Plešej, Zdravko Mlakar in Dušan Orešnik.

ŠPORT ZDRUŽUJE MLADE

Na Ravnah je bilo 8. srečanje šoloobveznih otrok pod geslom »Šport združuje mlade«. Udeležilo se ga je 280 otrok iz Sel, Zgonika, Darmstadt, Lausanne, Mödlinga, Szombathelyja, Beograda, Murske Sobote, Velenja in Raven. Tekmovalni program so dopolnili s propagandnim nastopom učenci vseh šol naše občine, najmlajši iz vzgojnovarstvenih zavodov in folklorna skupina.

V športnem delu je bilo tekmovalje v atletiki, plavanju in namiznem tenisu. V atletiki je v ekipni konkurenci zmagal Szombathely pred Darmstadtom, Lausanne in Ravnami. V plavanju so bili najboljši otroci iz Darmstadt, za njimi so se uvrstile Ravne, Lausanne in Beograd. V namiznem tenisu je zmagala ekipa Raven pred Mursko Soboto in Szombathelyjem.

Med našimi posamezniki so bili najboljši: Matko Kadiš, ki je zmagal pri skoku v daljavo, prva mesta pri plavanju so osvojili: Miran Kos, Maja Rodič, Dimitar Vočko in šafeta dekl. Pri namiznem tenisu sta zmagala Jelka Šavc in Riki Günter ter ekipa dekl.

50 LET ODBOJKE NA RAVNAH

Odbojkarski klub Fužinar je dostojno proslavil velik jubilej: 50 let igranja odbojke na Koroškem.

Na svečani klubski seji so se zbrale vse generacije. Najmlajši rod odbojkarjev je spoznal veterane, ki so prvi zaigrali to lepo igro na Ravnah. Na svečanosti je dobilo 150 bivših in sedanjih igralcev in igralcev ter športnih delavcev priznanje v obliki spominskih plaket.

Ob tej svečanosti sta bili na Ravnah dve prireditvi. V soboto sta bili pokalni tekmi v zveznem merilu. V moški konkurenci je Modriča premagala Fužinar s 3:1, pri ženskah pa je Reka z enakim rezultatom izločila odbojkarice mariborskega Branika.

V nedeljo je bil turnir, na katerem so nastopile po tri moške in tri ženske ekipe. Dekleta Fužinarja so z odlično igro premagale najprej Branik z 2:0, nato pa še državne vicešampionke Reko z 2:1 in zaslužno osvojile prvo mesto. Moška ekipa Fužinarja je premagala Mežico z 2:0 in izgubila tekmo za prvo mesto z Modričo z 2:1.

NAMIZNI TENIS: ŽENSKA EKIPA FUŽINARJA PONOVRNO V ZVEZNI LIGI

V Samoboru je tekmovalo pet ekip za dve prosti mesti v zvezni ženski ligi. Prvo mesto je osvojila ekipa beograjskega Partizana, drugo mesto in status zveznega ligaša pa so osvojila naša mlada dekleta po ogorčenem boju z Radničkim iz Novega Sada. Tokrat niso odločale zmage niti razlike v nizih — temveč razlika v točkah. Za Fužinar so pod vodstvom trenerja Jamška nastopale: Jana Ačko, Ingrid Trbižan, Barbika Logar in Metka Horvat. Čestitamo!

USPEŠEN NASTOP BOJANA PAVIČA

V Beogradu je bil pozivni turnir, na katerem je sodelovalo dvajset najboljših mladincev. Razdeljeni so bili v dve skupini. Naš tekmovalac Bojan Pavič je v eni od skupin osvojil prvo mesto. To uvrstitev lahko primerjamo le z dosežki izpred 20 let, ko so za

osvojili prvi par točk v letošnji sezoni.

NOGOMET

V 3. in 4. kolu koroške regijske lige so bili doseženi naslednji rezultati:

Fužinar—Peca 2:1, Holmec—Korotan 2:1, Radlje—Legen 3:2, Peca—Akumulator 2:1, Leše—Ojstrica 2:2, Fužinar—Legen 4:2, Radlje—Holmec 2:1.

Tekma med Akumulatorjem in Ojstrico je bila sporazumno preložena. Prosta sta bila Leše in Korotan.

KEGLJANJE

V Murski Soboti in Mariboru je bilo prvenstvo mariborske podzveze za posameznike. V ženski konkurenci se je uvrstila na republiški finale samo Ančka Španžel. Pri moških je to uspelo Stanku Prinčiču, ki je podrl 879 in 866 kegljev ter je s skupnim rezultatom 1745 kegljev trenutno na četrtem mestu. Dobro sta še kegljala Mlakar (1674) in Grabner (1657).

ATLETIKA

V Celju je bilo finalno tekmovalje v zveznem merilu za atletski pokal Jugoslavije. Za Koroški atletski klub je nastopal samo Matko Kadiš in osvojil tretje mesto v skoku v daljavo in sedmo pri troskoku. S. F.

mladince nastopali Jamšek, Grabner, Bauče in Pandev.

Po pet prvouvrščenih iz vsake skupine se je uvrstilo v finalno skupino.

ODBOJKA

V Bovcu je na 13. tradicionalnem Ivovem memorialu sodelovalo šest ekip. Člani Fužinarja so v svoji skupini premagali Bovec in Izolo ter osvojili prvo mesto. V drugi skupini je zmagal Bled pred Salinitom in Mežico. V finalnem srečanju so naši igralci premagali Bled s 3:1 in po tradiciji osvojili prvo mesto.

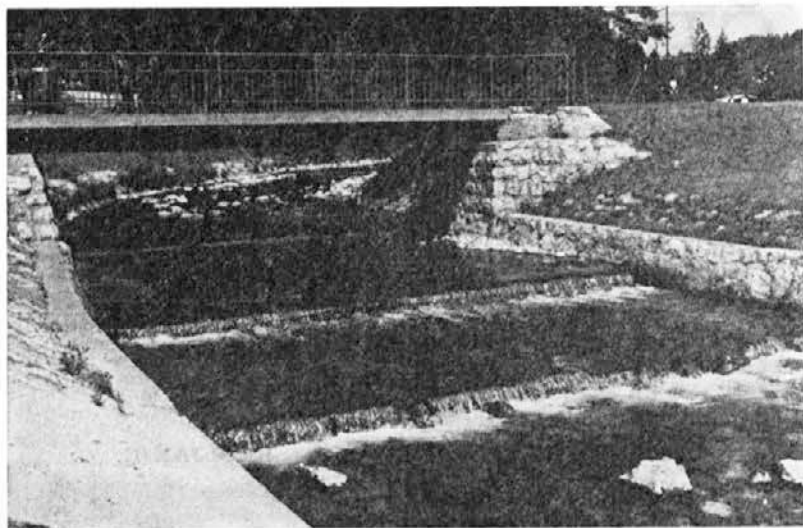
ROKOMET

V 4. in 5. kolu republiške lige so člani Fužinarja izgubili obe tekmi. Na domačem terenu jih je premagala ekipa Maribora z najtesnejšim rezultatom 28:27. V tem srečanju so naši zaigrali zelo dobro in izgubili dvoboj v zadnjih minutah predvsem zaradi pomanjkanja rutine. Zadnjo tekmo so igrali člani v Brežicah in izgubili s 36:29.

Mladinci so dosegli polovičen uspeh. V gosteh so izgubili z Mariborom s 23:15, doma pa so premagali Veliko Nedeljo s 27:17 in

Vabilo na sprehod

Brzice

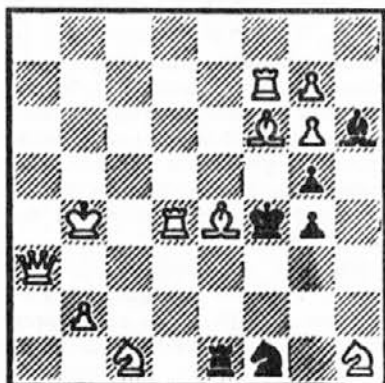
ŠAH

Po 5. objavljenem problemu so reševalci razvrščeni takole: J. Jesenek, TOZD pnevmatični stroji, E. Kodrun, TOZD kontrola kakovosti, F. Pšeničnik, TOZD vzmetarna, D. Posedi, TOZD valjarna, in R. Kotnik (ni član ŽR), vsi po 10 točk. A. Sirovina, TOZD priprava proizvodnje, in M. Pešl, DS za gospodarjenje, oba 8 točk.

Dragi reševalci problemov! Če se vam zdijo problemi pretežki oz. prelahki ali imate kakšno drugo željo, sporočite to na isti naslov, kamor pošiljate rešitve problemov. Sekcija za problemski šah pri ŠK Fužinar se bo potrudila, da vašim predlogom oz. željam ustreže.

V. Pesjak

Problem št. 7 — A Mackenzie, 1902

Mat v dveh potezih

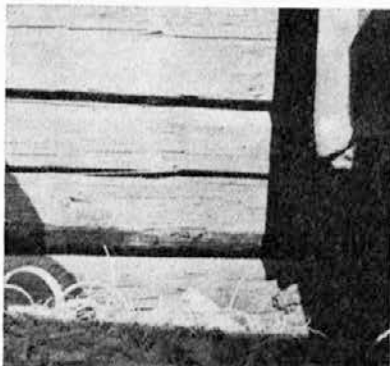
Beli: Kb4, Da3, Td4, Tf7, Le4, Lf6, Sc1, Sh1, b2, g6, g7 (11)
Črni: Kf4, Te1, Lh6, Sf1, g4, g5 (6)
Rešitev problema št. 5: Dd2!

ZA VROČE IN DEŽEVNE DNI:

S. Bitman

Gentleman brez strahu in napake

Pred nedavnim sem srečal človeka — zdi se najboljšega na vsem svetu. Bil je stoodstotni gentleman. Zadel me je točno v živec, ker sem bil do tega trenutka prepričan, da sem jaz največji gentleman na svetu. Sreča-

Oblanci

la sva se v hudo dramatičnih okoliščinah. S skokom z vozečega tramvaja sem priletel vanj s tako močjo, da bi bil vsak izgovor ali razgovor o hitrem tempu življenja neumesten. Četudi bi mi uspelo odpreti usta, me on ne bi slišal, ker je od močnega udarca na neki čuden način zakrilil z rokami, odskočil z asfalta in poletel nekaj metrov po zraku. Ko sva se naposled ustavila, sem z največjo toplino v glasu rekel:

»Oprostite... Upam, da se niste poškodovali. Bil sem zelo zelo nespreten.«

»Ni omembe vredno, malenkost,« je dejal, medtem ko je otresal prah s sebe.

»Kako ni omembe vredno?« sem rekel razburjeno, »jaz sem vendar pravi neotesanec!«

»Ne vznemirjajte se, saj se mi ni nič zgodilo!«

»Kako nič? Kaj pa praska na čelu in umazana obleka?«

»Malenkost!« je zamahnil z roko. »Sam sem kriv, ne bi smel hoditi tako blizu tramvaja.«

To je preseglo vse meje.

»Vi krivi?« sem zavpil prizadeto. »A kdo je skakal z vozečega tramvaja? Vi ali jaz? Zakaj molčite?«

Razumel sem, da sem naletel na dostojnega tekmeča, gentlemana brez strahu in napak, kakršen sem tudi jaz. In ravno zato nisem hotel popustiti. Bil sem pripravljen priznati, da sta na svetu dva dobro vzgojena moška, a priznati mu prvenstvo — to je presegalo moje moči.

»E, v redu, dovolite vsaj to, da vam vrnem denar, ki ga boste potrošili za popravilo in čiščenje obleke.«

»Dajte no,« je odvrnil moj tekmeč, »vsemu sem jaz kriv.«

»Vi?« sem siknil skozi zobe in ga potegnil z vso močjo za rokave, tako da so se napol razcepili.

»Pa zdaj? Kdo je zdaj kriv?« sem kriknil sovražno. »Ali spet vi, nič?«

»Jaz«, je odgovoril on kot odmev in se obrnil proti meni, da bi mu lažje odparal rokave do konca.

»Vse to sem sam sprovciral. Če ne bi hodil ob tramvajski progi...«

»Pa kdo, za vraga, je komu skočil za vrat? Jaz vam ali vi meni?«

»Kriv sem vseeno jaz.«

Odrgrgal sem letev s klopi in ga mahnil po glavi, da se je zrušil na tla, a se je še kar smehljaj.

»In zdaj? Kdo je zdaj kriv?« Ves divji sem bil.

»Jaz,« je zašepetal. »Če se ne bi rodil...«

Zajokal sem. Vseeno me je dotolkel, lopov! Kakorkoli je že to spoznanje strašno, zdaj vem, da nisem prvi gentleman na svetu. Drugi vsekakor, ampak prvi...

(Prev.: -ar)

IZ STARIH ČASOV

Diogen je nekoč rekel: »Če ješ zelje, se ti ni treba klanjati velikašem.«

Dvojna šolnina

V Izokratovo govorniško šolo se je hotel vpisati zelo klepetav možak. Mojster je zahteval od njega dvojno šolnino, rekoč:

»Za prvo se boš naučil molčati, za drugo pa govoriti.«

Za slepce

Na vprašanje, zakaj ima rad lepe ženske, je Aristotel odgovoril:

»To vprašanje je vprašanje slepca.«

Razlika

Atenski vojskovodja Fokion je rekel Demostenu:

»Tebe bodo Atenci še umorili.«
»Da, če bodo ponoreli. Tebe pa, če pridejo k pameti.«

Bahač

Neki Atenec se je hvalil, da je edini in najboljši govornik v mestu. Filozof Demonaks ga je zavrnil:

»Če si edini, kako moreš biti najboljši? Če pa si najboljši, ne moraš biti edini.«

Prijateljstvo

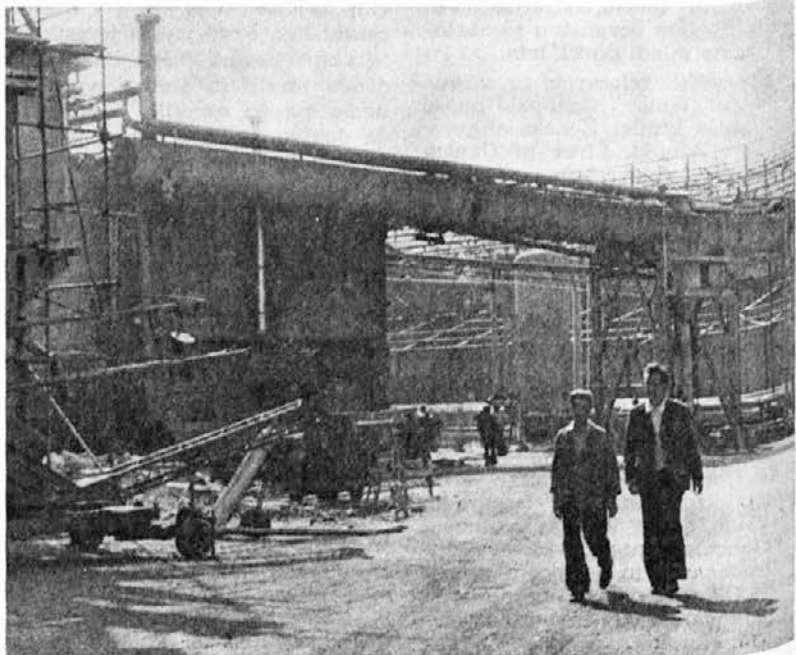
Mlad glasbenik je prosil Puccinija za mnenje o svoji novi skladbi. Mojster pa je dejal:

»Ali ne bi raje ostala prijatelj?«

Ni razlike

Voltaire ni maral odvetnikov. Nekoč je dejal:

»Dvakrat v življenju bi kmalu prišel na boben. Prvič, ko sem neko pravdo izgubil, in drugič, ko sem neko pravdo dobil.«

NESREČE PRI DELU V SEPTEMBRU

Marian Senica II., TOZD valjarna — pri valjanju valjanca med gonilne valje na lahki valjarski progi mu je spodrsnilo ter je padel na vroč valjanec, pri čemer se je opeknel po trebuhu in roki.

Mihael Močnik, TOZD jeklarna — pri pokrivanju voza, ki služi za prevoz ingotov, mu je pokrov stisnil sredinec in prstanec desne roke.

Mirko Pisar, TOZD kovačnica — pri kovanju okroglega materiala so ga klešče udarile po levi roki ter mu poškodovale palec.

Pavel Šimenc, TOZD jeklovlek — pri vlečenju žice na vlečnem stroju se je ta nepravilno navijala, pri poravnavanju žice s pomočjo ročnega orodja mu je stisnilo palec desne roke in mu ga odtrgalo v prvem členku.

Slavko Gregor, TOZD jeklarna — pri jemanju končne probe je kila mu je brizgnilo v levo oko.

Štefan Grajner, TOZD jeklarna — pri nalaganju odpadnih topilniških kap na tovarnjak mu je spodrsnilo ter je padel s tovarnjaka, pri čemer si je poškodoval prsni koš.

Franc Smagej, TOZD kovačnica — pri kovanju materiala na parnem kladivu mu je škaja brizgnila v oko.

Rudolf Čekon, TOZD valjarna — pri spuščanju žerjavne verige je ta močno zanihala ter ga udarila po desni strani obraza.

Alojzija Dobrodel, TOZD valjarna — pri odlaganju valjanih palic na stolice so se ji te posule na levo roko ter ji poškodovale kazalec in sredinec.

Slavko Fučec, TOZD valjarna — pri zapevjanju veza gredic s pomočjo žerjavne verige je nerodno stopil ter si pri tem poškodoval desno nogo v kolenu.

Pero Jevtič, TOZD valjarna — pri obračanju gredice na brusilnem stroju s pomočjo posebnega ključa je ta zdrsnil z gredice ter ga udaril po licu.

Milan Svetina, TOZD jekloli-varna — pri zapevjanju kalupa ga je žerjavna veriga stisnila ob ograjo ter mu pri tem poškodovala zapestje leve roke.

Viktor Božič, TOZD jeklovlek — pri vstavljanju luščenih palic v ravnalni stroj se mu je z odlagalne mize ena skotalila na levo roko ter mu poškodovala sredinec.

Vladimir Kovačič, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — med transportiranjem mazalnega olja v obratu industrijskih nožev se je pri prehodu skozi oddelek kontrole urezal na nožu pod kolenom desne roke.

Janko Štruc, TOZD kontrola kakovosti — pri razkladanju materiala s stolice se je ta posul po podu in mu pri tem poškodoval gleženj leve noge.

Edvard Čas, TOZD elektroteh-

ni oglejenih ščetk na generatorju mu je priletel tujek v levo oko.

Alojz Lesjak, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — pri razrezu pločevine na ročnih škarijah se mu je zabodel tujek v prstanec desne roke.

Ferdo Potočnik, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — pri prehodu skozi brusilnico mu je priletel tujek v desno oko.

Franc Šoba, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — pri menjavi diska na strojni žagi ga je pnevmatični primež stisnil za nart desne noge.

Jože Kramer, TOZD raziskave in razvoj — med odsekovanjem razcepljenega konca probne kovaške palice s pomočjo kovaškega kladiva na zrak mu je rob odsekanega dela palice priletel v desno oko.

Milan Polajner, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — pri menjavi nožev na krožnih škarijah je moral rezati zaščito na stroju z avtogrenim varilnim aparatom. Ko je odrezani kos dvigoval, mu je ta zdrsnil iz rok in mu pri tem poškodoval koleno desne noge.

Franc Duler, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — med prenašanjem strojnega dela v dosog žerjava se je spotaknil in si pri tem poškodoval sredinec na levi roki.

Boris Keršbaumer, TOZD elektrotehniške storitve — pri vrtnanju z ročnim strojem mu je stroj obrnilo, pri čemer si je poškodoval sredinec na levi roki.

Ivan Hanžekovič, TOZD komerciala — ko je hotel z lomilnim drogrom premakniti namaščen voz materiala, mu je zdrsnilo, pri čemer je padel in si poškodoval desno roko.

Rudi Verdinek, TOZD transport — po varjenju je čistil zvar s pomočjo kladiva, pri čemer mu je priletela škaja v levo oko.

Vinko Polenik, TOZD industrijski noži — pri ravnanju lamel za nož na stiskalnici se je lamela prevrnila in mu poškodovala prstanec desne roke.

Milan Goličnik, TOZD kovinarstvo — pri elektro varjenju mu je vroča žilindra padla na levo nogo in ga opekla.

Jurij Kramar, TOZD kovinarstvo — pri krivljenju pločevine je z ročajem kladiva zadel ob delovno mizo in si pri tem poškodoval kazalec leve roke.

Bojan Vajda, TOZD kovinarstvo — pri vrtnanju obdelovanca mu je sveder zagrabil rokavico in poškodoval prstanec desne roke.

Hubert Stermec, TOZD stroji in deli — pri spuščanju rezervoarja v montažno jamo ga je prirobnica udarila na komolec desne roke.

Marija Pavše, TOZD rezalno orodje — pri brušenju svedrov se je razletela brusna plošča in jo urezala v mezinec leve roke.

Jože Magdič, TOZD pnevmatični stroji — ko je pomagal sodelavki vpenjati obdelovanec, mu je ta zdrsnila, pri čemer je z roko zadel ob vrtečo se brusno ploščo in si poškodoval desni kazalec.

Drago Osrajnik, TOZD stroji in deli — pri odlaganju pilger trna mu je zdrsnila veriga, pri čemer mu je stisnilo zapestje leve roke.

Vlado Kopriva, TOZD kovinarstvo — pri zategovanju vijaka mu je zdrsnil ključ in je z roko udaril po ohišju stroja.

Jožica Vamberger, TOZD pnevmatični stroji — pri posnemanju robov na batih z RBS-1 ji je padel tujek v oko.

PAVEL GROBELNIK

Dragi Pavli!

Vselej, kadar nad vhomod visi žalna zastava, se delavci nemo spogledamo in se vprašamo, kdo se je tiho poslovil od nas. Težko smo verjeli, da plapolata tebi v zadnji pot. Pred tremi meseci si moral v bolnišnico in upali smo, da se boš vrnil zdrav, a usoda je hotela drugače.

Pred 47. leti si se rodil na Selah kot tretji otrok v kajžarski družini. Druga svetovna vojna ti je vzela očeta. Čeprav šibak pobič si partizanom in aktivistom skrivaj prinašal hrano in druge dobrine. V rani mladosti ti je umrla mati in tako si se moral zgodaj osamosvojiti. Vključil si se med ravenke železarje v letih, ko je bilo treba opravljati še veliko več težkih del kot danes. Pri tem nisi gledal na uro, ampak svoje delo vedno opravil do konca. V pro-

stem času si rad odhitel na Sele in pomagal sosedom pri kmečkih opravilih. Rad si šel na steljeraje in ohceti, si izbral življenjsko družico ter z njo ustvaril družino.

Težko delo ti je načelo zdravje. Premišljen si bil v mini livarno. S teboj smo upali, da ti bo bolje. Toda bolezen in usoda sta hoteli drugače.

Dragi Pavli! Zgorele in ugasnile bodo svečke, a spomin nate ne bo ugasnil. Trušče tovarne, ki si ji žrtvoval zdravje, in šumenje gozdov naj ti bodo uspavanka in naj ti bo lahka koroška zemlja! Tvoji ljubeči ženi, hčerka, bratoma, sestri in drugim sorodnikom pa izrekam v imenu sodelavcev in svojemu imenu iskreno sožalje.

Karlo Krevh

IVAN ŽVIKART

Obstalo je mlado fantovsko srce, okamenel je prešeren nasmeš na zagorelem obrazu, zamrle so vedre besede in za vedno je umolknil zvok njegove trobente. Na razposajeni obraz se je v hipu prikradla trpkost, otrdele so rdeče ustnice, ki ne bodo nikoli več poljubljale ne mame ne dekleta ne trobente. Radodarne roke so se sklenile v spokojen mir.

Takšen je danes poslednjič med nami Ivanček Žvikart, naš sodelavec, naš prijatelj. Od takšnega se poslavljamo. Tri leta je bil med nami, kjer je delal v oddelku za pripravo laboratorijskih vzorcev v službi za kemijo in kemijske raziskave v TOZD kontrole kakovosti železarne Ravne. Kratko, a dovolj dolgo, da smo lahko spoznali prijatelja in pridnega sodelavca. S svojim vedno nasmejanim obrazom in fantovsko razposajenostjo je sejal med sodelavce dobro voljo in vedrino in s tem pomagal odganjati delovne in druge skrbi. Da bi bil pri delu in v družbi še bolj uspešen in vesel, si je poklical v pomoč zvok trobente in z njim glasno naznanjal svojo radost med prijatelji, med svati in v veselem ritmu poganjal plesalce po plesiščih.

Pa je kljub tej navidezno močni volji in obdarovan s toliko darovi, s pridnimi delovnimi rokami, z ljubečim srcem, s prijateljsko besedo in v pesmijo moral kloniti pred življenjem tako mlad.

To je bol, ki reže v naša srca v dne, ko se nemi ustavljamo ob njegovem delovnem mestu in ob zgodnjem grobu.

Dolg odmev neizpete pesmi iz njegove trobente se bo zvil z otožnim zvonenjem farnih zvonov in s pesmijo gozdov. V vseh nas, ki smo ga poznali, bo vzbujal in ohranjal lep in dolg spomin. Hvala ti za vse in poslednjič ti kličemo naš »srečno«!

Sodelavci, osnovna organizacija sindikata in OO ZSMS iz naše TOZD izrekamo bratu, staremu in vsem svojcem globoko sožalje.

ZAHVALA

Ob nenadni smrti naše mame **Ivane Gorinšek** se vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancom iskreno zahvaljujemo za darovano cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na njeni zadnji poti. Sin Ivan, hčerke Lizika, Marica, Jožica in Ela

Gibanje zaposlenih v tovarni

v času od 21. avgusta do 21. septembra 1978

Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	TOZD — DS	Odkod je prišel
PRIDOBILI LASTNOST DELAVCA					
1.	Bandalo Franc	24. 1. 1960	KV valjavec o. p.	stroji in deli	ponovna zaposlitev v ŽR
2.	Begič Esad	1. 8. 1958	NK delavec	jeklarna	iz druge delovne organizacije
3.	Bivšek Milan	6. 10. 1960	KV strugar	stroji in deli	iz poklicne šole
4.	Bonič Branko	27. 8. 1948	NK delavec	valjarna	iz druge delovne organizacije
5.	Britovšek Drago	15. 10. 1958	KV str. ključavničar	energija	iz JLA
6.	Erjavec Branko	16. 2. 1958	NK delavec	jeklolivarna	iz JLA
7.	Gačnik Otmar	18. 11. 1959	SŠ strojni tehnik	priprava proizvodnje	štipendist ŽR
8.	Hartman Peter	29. 6. 1960	KV str. kovač	pnevmatični stroji	iz poklicne šole
9.	Hartman Zinka	17. 8. 1959	SŠ kemijski tehnik	kontrola kakovosti	štipendistka ŽR
10.	Jamnik Jože	18. 3. 1958	NK delavec	kovačnica	iz druge delovne organizacije
11.	Jeseničnik Edvard	4. 3. 1957	NK delavec	strojno gradbeno vzdrževanje	iz JLA
12.	Jeseničnik Oskar	19. 2. 1961	KV str. ključavničar	industrijski noži	iz poklicne šole
13.	Jurač Adolf	22. 9. 1960	KV rezkalec	stroji in deli	iz poklicne šole
14.	Kamnik Ivan	5. 1. 1959	KV strugar	strojno gradbeno vzdrževanje	iz poklicne šole
15.	Kasper Horst	19. 12. 1940	KV livar	jeklolivarna	ponovna zaposlitev v ŽR
16.	Kotnik Gregor	28. 11. 1960	KV obratovni električar	elektrotehnične storitve	iz poklicne šole
17.	Kotnik Marjan	7. 12. 1956	KV strugar	stroji in deli	iz JLA
18.	Krajnc Avgust	2. 2. 1954	VŠ dipl. inž. str.	DS za gospodarjenje	štipendist ŽR
19.	Krauberger Damjan	1. 9. 1959	KV delavec	komerciala	prva zaposlitev
20.	Kumer Jože	11. 8. 1957	NK delavec	jecklovlek	iz druge delovne organizacije
21.	Ladra Ferdo	24. 3. 1960	NK delavec	jecklovlek	iz druge delovne organizacije
22.	Lukančič Dušan	11. 3. 1951	SŠ delov. strojne stroke	stroji in deli	iz druge delovne organizacije
23.	Maklin Anton II.	12. 4. 1960	KV str. ključavničar	stroji in deli	iz poklicne šole
24.	Matiša Alojz	24. 5. 1943	SŠ delov. strojne stroke	kontrola kakovosti	iz druge delovne organizacije
25.	Mlatej Smiljan	28. 4. 1954	NK delavec	vzmetarna	ponovna zaposlitev v ŽR
26.	Morn Dominik	20. 4. 1958	KV rezkalec	stroji in deli	iz JLA
27.	Močilnik Kristijan	15. 12. 1947	NK delavec	industrijski noži	iz druge delovne organizacije
28.	Mravljak Jože	24. 11. 1958	KV str. ključavničar	stroji in deli	iz JLA
29.	Okrogelnik Miro	15. 4. 1954	abs. met. fak.	jecklovivarna	štipendist ŽR
30.	Pečecnik Jakob	4. 6. 1956	NK delavec	stroji in deli	iz druge delovne organizacije
31.	Perič Marko	17. 4. 1960	KV. obr. električar	elektrotehnične storitve	iz poklicne šole
32.	Pesjak Justina	19. 8. 1960	KV brusilka	stroji in deli	iz poklicne šole
33.	Pešič Željko	9. 1. 1961	KV str. kovač o. p.	kovačnica	iz poklicne šole
34.	Planko Aleksander	18. 9. 1958	SŠ strojni tehnik	raziskave in razvoj	štipendist ŽR
35.	Plimon Milan	28. 3. 1952	NK delavec	industrijski noži	iz druge delovne organizacije
36.	Pogorevc Niko	26. 11. 1961	KV str. kovač o. p.	kovačnica	iz poklicne šole
37.	Pogorevčnik Karel	16. 11. 1950	NK delavec	vzmetarna	ponovna zaposlitev v ŽR
38.	Potočnik Anton	24. 12. 1958	KV strojni ključavničar	industrijski noži	iz JLA
39.	Požarnik Maks	22. 9. 1956	NK delavec	valjarna	iz druge delovne organizacije
40.	Prikeržnik Jožef	10. 2. 1957	NK delavec	valjarna	iz JLA
41.	Pušnik Drago	30. 4. 1959	KV strugar	stroji in deli	iz poklicne šole
42.	Rodošek Otmar	30. 3. 1955	SŠ gimnazija	kovačnica	ponovna zaposlitev v ŽR
43.	Simič Živko	17. 12. 1956	NK delavec	valjarna	prva zaposlitev
44.	Smonkar Miroslav	10. 2. 1960	NK delavec	stroji in deli	iz poklicne šole
45.	Skarlovin Anton	7. 10. 1958	KV strojni kovač o. p.	kovačnica	iz JLA
46.	Srebotnik Erhard	30. 10. 1959	SŠ strojni tehnik	industrijski noži	štipendist ŽR
47.	Sterže Miran	16. 10. 1958	SŠ elektrotehnik	elektrotehnične storitve	iz tehniške šole
48.	Sveček Maks	14. 10. 1949	NK delavec	kovačnica	iz druge delovne organizacije
49.	Seatovič Sonja	29. 9. 1958	KV tehniška risarka	priprava proizvodnje	ponovna zaposlitev v ŽR
50.	Skalič Zora	16. 9. 1959	SŠ ekonomski tehnik	komerciala	iz šole — za določen čas
51.	Škoflek Jožica	3. 6. 1960	NK delavka	stroji in deli	iz šole
52.	Špes Feliks	16. 1. 1960	KV strojni ključavničar	stroji in deli	iz poklicne šole
53.	Štruc Drago	6. 11. 1960	KV strugar	strojno gradbeno vzdrževanje	iz poklicne šole
54.	Themessl Karel	13. 2. 1956	NK delavec	kovačnica	iz druge delovne organizacije
55.	Urnaut Bojan	18. 9. 1959	KV strugar	stroji in deli	iz poklicne šole
56.	Verdinek Rudolf	8. 4. 1957	KV avtomehanik	transport	prva zaposlitev
57.	Virtič Janez	21. 1. 1960	KV avtomehanik	strojno gradbeno vzdrževanje	prva zaposlitev
58.	Vrenčur Slavko	5. 11. 1954	PK livar	jecklovivarna	iz druge delovne organizacije
59.	Zaveršnik Jožica	29. 2. 1960	KV strugarka	strojno gradbeno vzdrževanje	iz poklicne šole
60.	Zorman Drago	26. 10. 1958	KV strojni kovač o. p.	kovačnica	iz JLA
61.	Zak Matjaž	29. 10. 1951	KV kuhar	industrijski noži	ponovna zaposlitev v ŽR

Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	TOZD — DS	Kam je odšel
IZGUBILI LASTNOST DELAVCA					
1.	Ambrož Konrad	8. 5. 1943	NK delavec	jeklarna	samovoljna zapustitev dela
2.	Čebulj Rosvita	5. 12. 1959	NK delavka	družbeni standard	potek pogodbe
3.	Dornik Rudolf	14. 4. 1915	KV topilec	jeklarna	starostna upokožitev
4.	Čegovnik Rajko	7. 1. 1959	SŠ metalurški tehnik	priprava proizvodnje	v JLA
5.	Filipančič Matjaž	21. 2. 1959	KV strugar	jecklovlek	v JLA
6.	Gašper Franc	9. 11. 1917	VK zidar	strojno gradbeno vzdrževanje	starostna upokožitev
7.	Golob Janez	27. 7. 1957	NK delavec	priprava proizvodnje	samovoljna zapustitev dela
8.	Golob Zoran	7. 9. 1957	SŠ metalurški tehnik	valjarna	v JLA
9.	Hermonko Miran	1. 7. 1957	SŠ metalurški tehnik	jeklarna	v JLA
10.	Höcl Andrej	6. 12. 1958	KV strojni ključavničar	stroji in deli	v JLA
11.	Horvat Marica	7. 4. 1950	SŠ ekonomski tehnik	DS za gospodarjenje	dana odpoved
12.	Hovnik Bojan	5. 9. 1947	VŠ inž. organizacije dela	DS za gospodarjenje	dana odpoved
13.	Ivančič Ivan	2. 7. 1957	PK žerjavovodja	jecklovivarna	odjavljen po sklepu del. sveta
14.	Jakovac Vlado	5. 2. 1959	KV strojni kovač o. p.	kovačnica	v JLA
15.	Kajnih Ivan	27. 6. 1959	KV finomehanik	elektrotehnične storitve	v JLA

Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	TOZD — DS	Odkod je prišel
16.	Kaker Karel	28. 10. 1927	PK ravnalet	industrijski noži	starostna upokojitev
17.	Kasper Ljubomir	6. 4. 1953	NK delavec	jeklarna	samovoljna zapustitev dela
18.	Kotnik Drago	3. 8. 1958	SŠ metalurški tehnik	valjarna	v JLA
19.	Kožuh Brane	8. 11. 1952	VŠ dipl. inž. strojništva	priprava proizvodnje	v JLA
20.	Kralj Anton	13. 6. 1959	NK delavec	kalilnica	v JLA
21.	Krasniči Sabit	10. 6. 1957	NK delavec	stroji in deli	samovoljna zapustitev dela
22.	Krivec Vlado	16. 6. 1958	KV avtomehanik	transport	v JLA
23.	Kučej Zdravko	10. 1. 1960	KV strojni ključavničar	stroji in deli	dana odpoved
24.	Lah Milena	26. 2. 1962	NK delavka	družbeni standard	samovoljna zapustitev dela
25.	Laznik Drago	10. 2. 1959	NK delavec	elektrotehnične storitve	v JLA
26.	Lečnik Marjan	5. 11. 1956	SŠ metalurški tehnik	raziskave in razvoj	v JLA
27.	Lesjak Magdalena	17. 7. 1921	NK delavka	kovačnica	starostna upokojitev
28.	Lesnik Andrej	24. 10. 1951	VŠ dipl. inž. metalurgije	jeklarna	v JLA
29.	Libnik Jožef	9. 2. 1942	SŠ delov. str. stroke	stroji in deli	dana odpoved
30.	Martinc Miroslav	30. 6. 1959	KV strojni ključavničar	stroji in deli	v JLA
31.	Mithans Vito	5. 6. 1957	KV obratovni električar	elektrotehnične storitve	dana odpoved
32.	Novak Danilo	7. 2. 1958	KV dimnikar	stroji in deli	v JLA
33.	Pastirk Darinko	12. 11. 1959	SŠ strojni tehnik	priprava proizvodnje	v JLA
34.	Pečecnik Jakob	4. 6. 1956	NK delavec	stroji in deli	samovoljna zapustitev dela
35.	Perčič Stjepan	6. 10. 1959	NK delavec	jeklolivarna	v JLA
36.	Peter Filip	30. 4. 1949	NK delavec	jeklarna	odj. po sklepu delavskega sveta
37.	Petričič Živana	1. 9. 1954	NK delavka	strojno gradbeno vzdrževanje	samovoljna zapustitev dela
38.	Piko Milan	14. 5. 1959	KV kalupar o. p.	jeklolivarna	v JLA
39.	Pisar Alojz	2. 5. 1921	KV kovač	kovačnica	starostna upokojitev
40.	Polajner Roman	18. 3. 1959	KV ključavničar	valjarna	v JLA
41.	Pongrac Albin	23. 2. 1955	NK delavec	jeklolivarna	samovoljna zapustitev dela
42.	Potočnik Jože VII.	7. 11. 1957	SŠ metalurški tehnik	jeklolivarna	v JLA
43.	Praprotnik Marjan	6. 2. 1953	NK delavec	valjarna	odj. po sklepu delavskega sveta
44.	Prašnički Jože	1. 12. 1919	NK delavec	DS kadrovske splošnih zadev	invalidska upokojitev
45.	Pristovnik Milan	29. 3. 1954	VŠ inž. strojništva	priprava proizvodnje	v JLA
46.	Rezar Ivan	8. 8. 1948	PK strugar	strojno gradbeno vzdrževanje	dana odpoved
47.	Rožen Jakob	24. 4. 1924	VK obratovni električar	elektrotehnične storitve	starostna upokojitev
48.	Rutnik Alojz	13. 4. 1956	NK delavec	jeklarna	samovoljna zapustitev dela
49.	Sedar Anton	16. 12. 1913	KV tesar	strojno gradbeno vzdrževanje	starostna upokojitev
50.	Sirk Erih	2. 5. 1958	SŠ ekonomski tehnik	kontrola kakovosti	v JLA
51.	Slemnik Jože	21. 2. 1943	PK rezkalec	stroji in deli	dana odpoved
52.	Sovič Herman	18. 3. 1959	KV strojni ključavničar	stroji in deli	v JLA
53.	Svršina Jožica	13. 3. 1962	NK delavka	družbeni standard	samovoljna zapustitev dela
54.	Tome Marija	4. 8. 1923	NK delavka	družbeni standard	starostna upokojitev
55.	Tomič Drago	23. 11. 1959	KV strojni ključavničar	rezalno orodje	v JLA
56.	Topalovič Peter	10. 9. 1955	KV orodjar	pnevmatični stroji	v JLA
57.	Trafela prof. Vinko	11. 3. 1940	VŠ prof. strojništva	pnevmatični stroji	dana odpoved
58.	Veber Štefan	21. 12. 1959	KV strugar	pnevmatični stroji	v JLA
59.	Verbole Jože	19. 8. 1954	SŠ strojni tehnik	strojno gradbeno vzdrževanje	dana odpoved
60.	Virtič Jožef	28. 5. 1959	NK delavec	jecklovlek	v JLA
61.	Vodovnik Danilo	13. 10. 1951	SŠ strojni tehnik	priprava proizvodnje	v JLA
62.	Voler Branko	27. 6. 1954	KV strugar	strojno gradbeno vzdrževanje	dana odpoved
63.	Zaponšek Avgust	24. 7. 1932	NK delavec	valjarna	invalidska upokojitev

IZOBRAZBA - KVALIFIKACIJA

Pridobili lastnost delavca

- 1 — VŠ dipl. inženir strojništva
- 1 — absolvent met. fakultete
- 1 — SŠ kemijski tehnik
- 3 — SŠ strojni tehniki
- 1 — SŠ gimnazija
- 1 — SŠ elektrotehnik
- 1 — SŠ ekonomski tehnik
- 2 — SŠ delov. strojne stroke
- 6 — KV strojnih ključavničarjev
- 7 — KV strugarjev
- 2 — KV rezkalca
- 2 — KV obratovna električarja
- 1 — KV livar
- 1 — KV kovač
- 1 — KV brusilec
- 1 — KV tehniški risar
- 2 — KV avtomehanika
- 1 — KV kuhar
- 1 — KV valjavec o. p.
- 4 — KV strojni kovači o. p.
- 1 — KV delavec
- 1 — PK livar
- 19 — NK delavcev

Izgubili lastnost delavca

- 1 — VŠ dipl. inženir metalurgije
- 1 — VŠ dipl. inženir strojništva
- 1 — VŠ profesor strojništva
- 1 — VŠ inženir strojništva
- 1 — VŠ inž. organizacije dela
- 2 — SŠ ekonomska tehnika
- 6 — SŠ metalurških tehnikov
- 3 — SŠ strojni tehniki
- 1 — SŠ delov. strojne stroke
- 1 — VŠ zidar
- 1 — VK obratovni električar
- 6 — KV strojnih ključavničarjev
- 3 — KV strugarji
- 1 — KV avtomehanik
- 1 — obratovni električar
- 1 — KV dimnikar
- 1 — KV orodjar
- 1 — KV kalupar o. p.
- 1 — KV strojni kovač o. p.
- 1 — KV tesar
- 1 — KV kovač
- 1 — KV finomehanik
- 1 — KV topilec
- 1 — PK strugar
- 1 — PK žerjavovodja
- 1 — PK ravnalet
- 1 — PK rezkalec
- 21 — NK delavcev

ZAHVALA

Ob izgubi našega očeta **Maksa Klemenca** se iskreno zahvaljujemo vsem znancem in sorodnikom ter vsem, ki ste darovali vence in cvetje ter ga spremljali na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala ravniki godbi in g. župniku za poslovlne besede.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta **Rudija Meznerja** se iskreno zahvaljujemo sosedom in sorodnikom ter vsem, ki ste darovali vence in cvetje ter ga spremljali na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala godbi na pihala in g. župniku za lepe poslovlne besede.

Žalujejo: hčerke z družinami in sinovi

ZAHVALA

Družina pokojnega **Ivana Žvi-karta** in sorodniki se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so pospremili dragega pokojnika na kraj večnega počitka. Posebna zahvala naj velja sosedom, sodelavcem pokojnika iz železarne, godbi ravniki železarjev, ravniki folklorne skupini in g. župniku za opravljeni pogrebni obred.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage matere **Marije Prikeržnik** se najtopleje zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom za pomoč v najtežjih trenutkih in prijateljem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti ter ji darovali cvetje in vence. Posebej se zahvaljujemo g. župniku za opravljeni obred in tov. Klepu za poslovlne besede.

Žaluoja sinova in hčerke z družinami

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem TOZD industrijski noži za izkazano pozornost in lepo darilo. Posebej hvala predsedniku DS tov. Tratniku. Vsem želim še mnogo delovnih uspehov.

Karel Kaker

ZAHVALA

Vsem sodelavkam in sodelavcem elektro obrata se iskreno zahvaljujem za lepa spominska darila, še posebej pa delovni skupini iz elektro navijalnice in obratovodstvu. Za vsa prejeta darila lepa hvala, bivšim sodelavcem pa želim še mnogo uspešnih delovnih let, in da bi vsi prestopili prag upokojitve!

Jakob Rožen

NAŠI UPOKOJENCI

Magdalena Lesjak, roj. 17. julija 1921, v železarni od 21. aprila 1958, nazadnje v TOZD kovačnica kot čistilka. Star. upokojena 23. avgusta 1978.

Jože Prašnički, roj. 1. decembra 1919, v železarni od 17. novembra 1947 dalje s presledkom, nazadnje v DS KSZ kot vratar. Inval. upokojen 13. septembra 1978.

Rudolf Dornik, roj. 14. aprila 1915, v železarni od 2. septembra 1929 dalje s presledkom v TOZD jeklarna, nazadnje kot delovodja elektro peči v jeklarni I. Starostno upokojen 31. avgusta 1978.

Franc Gašper, roj. 9. novembra 1917, v železarni od 4. oktobra 1948 v TOZD strojno gradbeno vzdrževanje kot vodja gradbenega vzdrževanja. Star. upokojen 18. septembra 1978.

Karel Kaker, roj. 28. oktobra 1927, v železarni od 1. junija 1962, nazadnje v TOZD industrijski noži kot ravnalec zahtevnejših industrijskih nožev. Star. upokojen 15. septembra 1978.

Jakob Rožen, roj. 24. aprila 1924, v železarni od 5. maja 1941 s presledki, nazadnje v TOZD elektrotehnične storitve kot navijalec za zahtevna dela. Star. upokojen 31. avgusta 1978.

OBVESTILO UPOKOJENCEM

Vsi upokojeni delavci železarne prejema Informativni fužinar po pošti na naslov, kakršnega je imel naš kadrovski oddelek ob upokojitvi. Dogaja se, da nam pošta posamezne številke vrača,

hkrati pa se nekateri upokojenci pritožujejo, da našega glasila ne prejema.

Ker na uredništvu seveda ne moremo vedeti, kdaj se kdo kam preseli, prosimo upokojence oziroma njihove svojce, da nam javljajo spremembe naslova.

Uredništvo

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem TOZD industrijski noži, ravnatelju, mojstrom in DPO za darilo in lepe poslovnice besede. Vsem želim še veliko delovnih uspehov in še enkrat iskrena hvala.

Mihaela Hudovernik

IZ STARIH ČASOV

Namišljeni bolnik

Igralec Lemaître je bil trdnega zdravja, a je rad zatrjeval nasprotno in je nekoč potožil nekemu zdravniku:

»Tako mi je, kot bi imel v glavi ducat kladiv in trideset pasti v želodcu, v črevih pa me zbada kakor z žebli. Katera bolezen bi to bila?«

»To ni bolezen,« odvrne zdravnik, »to je skladišče železja!«

Se strinja

Slikar Matisse v mladih letih ni mogel prodajati svojih del. Znanec je pred neko njegovo sliko presenečen vzkliknil:

»Krasno! Ne morem se je do sitega nagledati!«

Matisse je suho odvrnil:

»Jaz tudi ne. Zato bi jo pa rad prodal.«

Francoščina

Elsa Maxwell, znana hollywoodska klepetulja, je zapletla Jeana Cocteauja v pogovor. Ko je govorila že četrto ure skupaj, je vprašala:

»Se vam ne zdi, da govorim francosko kot Parižanka?«

»Da, gospa, kot tri Parižanke,« je odgovoril Cocteau.

Ženski šah

Satirik in pesnik Alexander Pope je imel navado reči:

»Ženske ravnaajo z moškimi kot šahisti s svojimi figurami. Nihče ne zavzame njihovih misli tako, da ne bi mogle obenem pogledati še po drugih in videti, kakšne koristi jim tudi ti nudijo.«

Bahač

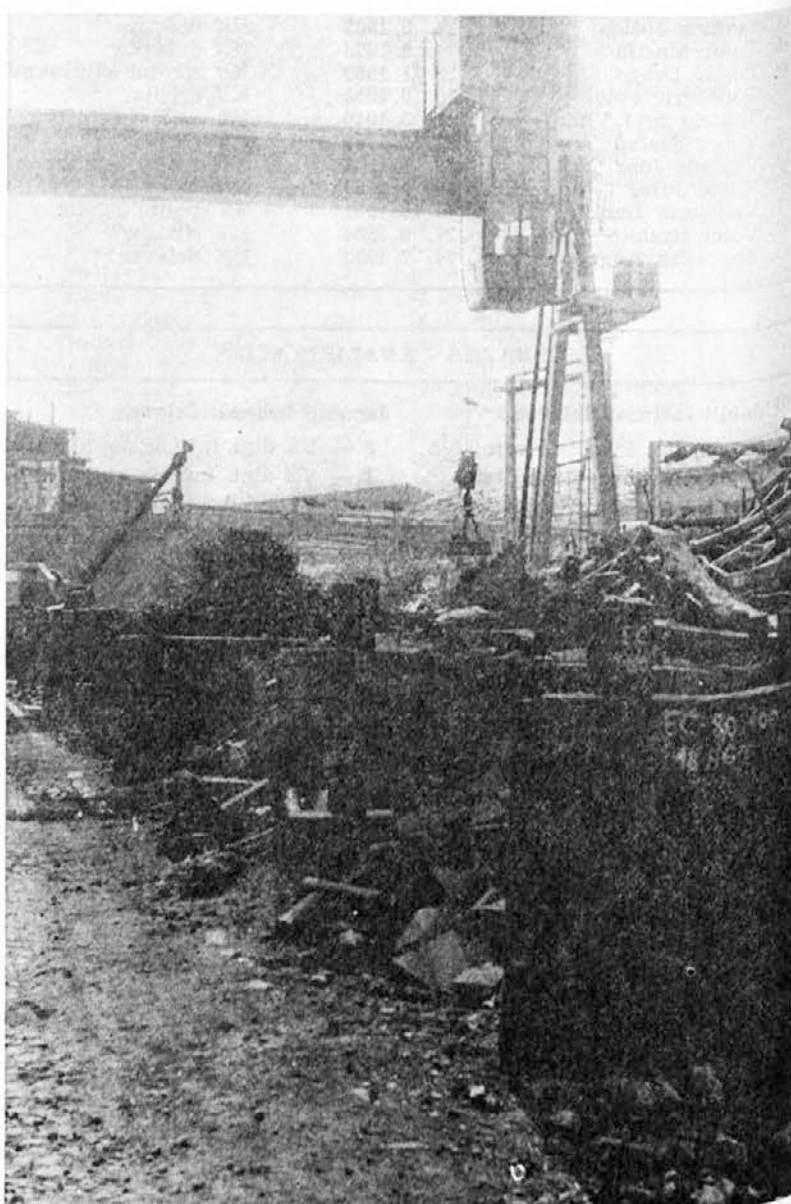
Človeku, ki se je nenehno bahal samo s svojimi predniki in njihovimi deli, je pisatelj Swift dejal:

»Spominjate me na krompir.«

»Zakaj pa?« se je začudil oni.

»Tudi pri krompirju je, kar je najboljše, pod zemljo.«

Fotografije so prispevali: F. Kamnik, F. Rotar in služba za informiranje.

Naše šifre